№ 4. Treschdeen, 23. Janwarî. 1885.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ pee Lankowska un Likopa kgeem, Katolu eelâ № 5, Höpkera namâ, un Rihgâ pee Richtera un beedra kgeem (sludinajumu ekspedizijâ no Rudolfa Mosse), Leelajâ Muhku eelâ № 13, pretim Doma basnizai.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindiņu; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.
Maksa, Jelgawâ sanemot: par gadu — 1 rubl.
Maksa, pahr pastu peesuhtot: par gadu — 1 rubl. 50 kap.
Ekspedizija: Jelgawâ, Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê.
Redakzijas adrese: Jelgawâ, Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Jelgawâ: Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê, Paleisas eelâ № 2, „Latw. Aw." ekspedizijâ. — Bauskâ: Steina kga apteeki. — Kuldigâ: Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê. — Rihgâ: D. Minus kga kantorî, Kop eelâ № 5. — Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs.

64. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Walmeerâ: Treh kga grahmatu bodê. — Walkâ: M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — Pehterburgâ, pee Pehterburgas zeen. Latw. draudses mahzitaja. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widsemê, kà ari Kursemê.

Par sinu.

Sludinajumi, kas nodrukajami „Latweeschu Awisês", neteek wairs nemti preti Ferdn. Besthorna kga grahmatu bodê, bet pee Lankowska un Likopa kgeem, Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 5, Höpkera namâ, un Rihgâ pee Richtera un beedra kgeem (sludinajumu ekspedizijâ no Rudolfa Mosse), Leelajâ Muhku eelâ Nr. 13, pretim Doma basnizai.

„Latw. Awischu" redakzija.

Runa,

ar ko Latw. draugu beedribas presidents, A. Bielensteins, gada-sapulzes sehdeschanu 4. Dezemberî 1884. g. Rihgâ atwehris.

(Turpinajums.)

Otrâ dalâ Leskiens ihpaschi laikwahrdus pahrrunâ un schkirâs isdala pehz zelmu paschskaneem un pehz nosihmejumeem (Inchoativa, Nicht-Inchoativa, Transitiva, Intransitiva u. t. j. pr.) un rahda, kà sakarâ stahw zitas paschskanu kahrtas (? Vocalstufen ?) ar ihpaschahm sauzamu wahrdu galotnehm (mit bestimmten Nominalsuffixen), un atkal kà laikwahrdi no sauzameem wahrdeem atwasinati. Ari schi dala loti deriga tam, kas Latweeschu walodas gramatiku un ihpaschi etimologiju grib issinaht un tahlaki wada, nekà ko es eeksch sawas „Lettische Sprache" I. P. 334—447 pahr laikwahrdu schkirahm un atswasinaschanu esmu isskaidrojis.

Muhsu zeen. beedrs Bezzenbergers Karalautschôs kahdus masakus rakstus gaismâ laidis (Beiträge zur Kunde der indogermanischen Sprachen)

1) pahr Latw. laikwahrdu „mekleht", kas rada ir ar Greeku laikwahrdu μεταλλάω (metallao); man pee tam schaujahs prahtâ, ka tschetru gadu puischelis, plikahm kahjahm putr'spannî stahwedams un kreklu gar rokahm usmauzis, grahbstidamees pa dibenu, prasitajam: puisch, ko tu dari? atbildejis: mekleju tuntukus!

2) pahr ablativa formahm, ko Latweeschu walodâ usgahjis.

Warbuht ka Juhs, zeen. kungi, jo labpraht gribeseet ko dsirdeht, zik tahlu manas un Bezzenbergera pehtischanas pahr Latweeschu un Leischu tautas un walodas islokschnu robeschahm jaunôs un wezôs laikôs tikuschas.

Bezzenbergers nule man atsuhtijis lantkahrtes aprisi, kas rahda, ka winsch ar Pruhschu-Leischu walodas islokshnehm skaidribâ un galâ nahzis, un par Leischeem Kreewu walsti jele leelskam un apgabalis skaidribu isdibinajis. Schè redsams, ka pee Kursemes robeschahm pee-eet tschetras Leischu walodas islokshnes.

1) Augschgala Leischu waloda no Minskas gubernas robeschahm lihds Scheimeem un lihds Neweschas upei, kas ais Kauneem Nemuma upê ee-eet.

2) Widus islokshne Schaulu un Rossjanu apgabalâ;

3) Semgala-Leischu, t. i. Schmuhschu waloda abjâs Wentas peekrastês un tik ne wisâ Tekschu aprinkî.

4) Atkal sawada islokshne gar Palangu un ap Klaipedu, tais semes gabalôs, ko wezu wezee raksti ap 1250. g. nosauz par Megowi un Pilsehteni.

Nahkoschâ gadâ no Bezzenbergera rokas gan sagaidisim schihs lantkahrtes un apraksta pilnigu isstrahdajumu, un tàpat rakstu pahr Latweeschu kahpeneekeem Pruhschôs un winu walodu.

Tè man ari japeemin, ko pats schinî darba laukâ esmu strahdajis. Schè daudz wairak us preekschu buhtu tizis, ja mehneschi nebuhtu aisgahjuschi ar leekeem darbeem, kas atsitu nost, kur man bija jakawejahs pa nepateesu. Tikai pirmâ gada pusê wareju stahweht, jeb jasaka, sehdeht pee Latweeschu walodas wezu robeschu ismekleschanas. Pehrn (1883. g.) nobeidsu Widsemi. Schogad (1884. g.) ispehtiju Kursemi, kahda bija 650 gadus atpakal. Tagad buhs skaidribâ un gaismâ Semgaleeschu robeschas Silenê un Sagarê, Dobenê un Sparnenê, Tehrwetenê un Dobelenê, un ari Upmales dalâ; gaismâ un skaidribâ buhs Semgaleeschu waloda un tautiba, tàpat tahs robeschas, kur Sehleischi mituschi; tàpat wezà Kuhru seme, zik tahlu sneegusi Vredekuronija, Wenta, Bandowe, Bihavelani (t. i. Esertuwe), Deewesare, Jeklis, Megowe un Pilsehtene.

Pahr wezahs Kuhru semes, t. i. Ahbawas un Wentas peekrastju un juhrmales eedsihwotaju tautibu 13. gadu simtenî ismekleschana tikai us pusi beigta, proti tikai pehz tahm leezibahm, kas apleezina un peerahda, ka Kuhru semê mituschi Pinnu radeneeki. Jaunâ gadâ ar Deewa palihgu peestahschos pee to leezibu ismekleschanas un noswehrschanas, kas apleezina un rahda, ka ais Wentas un Ahbawas ir toreis jau kahdi Latweeschu laudis ceklihduschi un apmetuschees. Kaut ari Juhs, zeen. kungi, man nahkoschâ laikâ walu wehletut, ka lai jauna gada magasine scho manu ispehtijumu lihds ar kahdahm seschahm lantkahrtehm Jums waretu pasneegt. Scho ispehtijumu es usluhkoju par weenu no saweem muhscha darbeem. Kad buhtu isdewees to nobeigt, tad dsihwibas wakarâ, kamehr wehl spehks un aztinu gaischums tiks, gribetu labpraht greestees atkal pee tautas dseesmahm un teikahm.

Lai Juhs kahdu drusziņu no maneem peemineteem ispehtijumeem dabutut tagad jau ar azihm redseht, schodeen Jums pasneegschu grahmatiņu, ko us parihtu swinamu wehsturneeku un wezlaiku ismekletaju beedribas jubileju muhsu beedribas wahrdâ mahsai par apsweizinaschanu drukâ esmu laidis. Tais lapinâs es pahrspreeschu sinamas rihmetas kronikas (is 1300. g.) un Kreewu wiswezakà wehsturneeka Nestora (is 1150. g.) sinas pahr tautahm, kas gar Daugawu un gar muhsu juhrmali toreis mituschas, — un rahdu, kur bijis tas 1220. g. allasch peeminehts Idumejas widuzis, un ka Idumejas wahrds schodeen wehl dsihws Widsemes wahrdâ.

Pilskalnu usmekleschana man tagad wehl tàpat ruhp, kà senak.

Schogad ap Jahnu laiku man isdewahs pee Schagares, ihsi ais Kursemes robeschahm, Raktes jeb Raktenes pilskalnu atrast, kas pusseptita simts gadus atpakal Semgaleescheem peedereja. Rihgas Awisês Nr. 155. skaidrakas sinas par to leetu dotas. Us Mikeleem sch. g. biju pee Daugawas, un diwju deenu starpâ tahs seschas juhdses no Stukmaneem lihds Aiskrauklei dabuju isbraukaht un isstaigaht un ir redseju, ir no jauna atradu astonas paganu pils weetas, proti tahs trihs leelahs sen sinamahs: Sehlpili, Koknesi, Aiskraukli, un peezi masas: Lokstes pili, Andreja kalnu pee Duhnasleijas, Awotinu kalnu (apaksch Stukmanu muischas), pilskalnu pee Polu krogus (apaksch Bilsteinmuischas), Kalnaseeda pilskalnu (apaksch Aiskraukles).

Pehz Jums sawas domas likschu preekschâ, pehz kurahm warbuht isdotos tos wehl nesinamus pilskalnus muhsu gubernâs lihds beidsamam isdibinaht.

Zitu darbu newalas dehl esmu atwehlees, p. p. pahr Latweescheem etnografisku rakstu eesuhtiht pee weenas leelas grahmatas, ko Polu sinatneeki Krakawâ gaismâ laisch pahr wezas Polu walsts wehsturi un geografiju. Usaizinahts, wairak ne-eespehju, kà tik kahdas ihpaschas sinas pasneegt, ko barons G. v. Manteuffels, teizams wehstures un Witebskas Latweeschu walodas sinatajs, celizis sawà rakstâ pahr to peeminetu jautajumu.

Beidsot peeminetschu diwi rakstu krahjumus (I. 1876; II. 1884), ko Latweeschu beedribas sinibas komisija gaismâ laidusi, kas dascham labam nebuhs rokâs nahkuschi, bet ir gan eewehrojami.

Pirmais rakstu krahjums pasneedz referatu pahr Mannhardta: „Latweeschu saules-dseesmas un saules-teikas", wahrdu krahjumus wahrdnizei par labu un sinu dod pahr Latweeschu beedribas darboschanos, trihsklasigu Alekfanderskolu zelt, teateri kopt, studenteem stipendijas gahdaht u. t. j. pr. Ihpaschas sinas rahda, kà tur ir gahjis ar sinibas komisiju, kà schi no praktiskahm gahdaschanahm sahkusi dotees pee sinatniskeem darbeem, p. p. pee tautas dseesmu, pasaku u. t. j. pr. samekleschanas preeksch antropologijas un etnografijas pehtitaju beedribas Maskawâ, pee ortografijas pahrlaboschanas, pee tahdu jaunu wahrdu isgudroschanas, kas Latweeschu walodai wehl truhkst. Sinibas komisija wehl nebija ilgi pastahwejusi (trihs gadus), kad zaur nesatikschanu sawâ starpâ isnihka. 1875. g. atkal atdsihwojahs jaunâ organisazijâ: lozekli wairs no wisas beedribas netika iswehleti ar balsoschanu, bet sinibas komisija pati peewehlejahs klaht, kahdus gribeja, un sinibas komisijai bija nu trihs nodalas, weena walodas un wehstures dehl, otra dabas sinibas dehl, treschà mahkslas dehl. Bet schihs nodalas katra pa sewim nespehja strahdaht, ka „lozekku skaits" nepeetika.

(Turpmak beigums.)

No ahrsemehm.

Wahzija. Berlinê schim brihscham diwi parlamenti darbâ, proti preekschpusdeenâ walsts-sapulze no wisas Wahzijas un pehzpusdeenâ Pruhsijas weetneeku nams. Kad nu Pruhschu kehnina Wilhelma ministeri ari weenlihds ir Wahzu keisara Wilhelma ministeri, un kad daudz no tautas weetneekeem ir lozekli abôs parla-

Paspahrnê.

Generalis Gordons.

Generalis Gordons schim brihscham teek loti daudz minehts un daudsinahts; tapehz der leeti, tuwaki apluhkot schi wihra muhschu, kas apnehmees Sudaneeschu semê, Afrikâ, nogrosiht un nodibinaht kahrtibu.

Gordons peedsima 1833. gada 28. Janwarî; tà tad winsch tagad paschôs labajôs gadôs. Sawus pirmos kareiwa darbus winsch eesahka Krimas karâ pee Sewastopoles aplehgereschanas. Zaur to, ka karâ semes darbôs leelu ismanu israhdija, preekschneeki winu wairak eewehroja. Pehz pabeigta kara Gordonu eewehleja par komisijas lozekli, kurai waijadseja nogrunteht robeschu starp Kreewiju un Turziju. Tehwijâ Gordons pahrgahja 1858. gadâ.

Rewoluzija jeb dumpis iszehlahs Kihnâ 1860. gadâ. Schis nemeers lihdsinajahs gandrihs tagadejeem Sudaneeschu strihdineem, kas no mahdija paspruksuschi walâ. Kahds skolotajs, Hungs, kas bija pahrleekam eekarsis sawâ tizibâ, laudihm eeteiza, lai zenschahs isjaukt un ispostiht wisu pastahwigo buhschanu. Kihneeschu waldiba, newaredama weena pati tikt galâ ar nemeerneekeem, kas jo deenas wairojahs, luhdsa Angliju palihgâ. Gordonu eewehleja par kara spehka wirspahrwaldneeku. Wina pulks, ko suhtija us Kihnu, sastahweja is 4000 nemahziteem saldateem. Bet Gordonam, zaur sawu sapraschanu un ismanu, isdewahs sawu kara spehku tik tahlu ismahziht, ka tas rahdija slawenu duhschibu, un wisur, kur ween parahdijahs, eenaidneekus isbeedeja. Drihs ween Gordona armiju dehweja par usweretaju. Kihnas keisars Gordonu augsti pagodinaja un apdahwinaja ar wairak tuhkoscheem naudas. Generalis nepeenehma goda sihmes; bet tahs winam peesuhtija dsimtenê. Naudu, ko sanehma no Kihnas waldibas, tas isdalija lihds beidsamajai artawai saweem saldateem. — Ari Angli apbrihnoja un slaweja Gordona nopelnus, wina duhschibu un gaischo prahtu, laipnibu un augstsirdibu, godpratibu un peeteezibu.

Tehwijâ jauni, meerigaki darbi Gordonu gaidija. Nahkoschôs seschôs gadôs, kur winsch klusibâ brihwi dsihwoja, mahzamees slaweno generali pasiht ne ween kà duhschigu karaweiwu, bet ari kà ihsti kristigu zilweku un behrnu draugu. Wina sirds eeschehlojahs pahr teem masinajeem, kas gar upes un juhras krasteem skraidaleja. Winsch tos raudsija pee sewis saistiht; eesauza behrnus no eelas sawâ dsihwoklî, lika tos notihriht, un tad winus patureja sawâ mahjâ. Gordons eetaisija winu labad wakara skolu, kurâ pats tschakli masinos mahzija. Tad pehz wezuma raudsija sawus audseknus eelikt weetâs. Leelakà daļa no wineem mahzijahs par kugineekeem. Gordons par scheem ik deenas luhdsa Deewu. Prahwajâ pasaules kahrtê, kas karajahs generala istabâ pee seenas, bija eedurtu daudz kneepadatu, zaur ko winsch eesihmeja sawu audseknu zeloschanu. — Gordona pasemiba un peeteeziba ikdeenischkâ dsihwê ir jo eewehrojama. Winsch nozeetinaja ne ween sawu meesu, panest gruhtumus, bet ari atrahwahs no wiseem pasauligeem preekeem, lai aistaupito naudu pasneegtu nabadsineem. Kahds wina draugs raksta tà: „Gordona nams Grawsendê bija drihs slimniza, drihs skola, drihs nabagu nams; wina mahjoklis nemas nelihdsinajahs inscheneeru wirsneeka, bet daudz wairak misionara dsihwoklim. Neweens, kas luhdsa dahwanas, nekluwa atraidihts; wisi, kas schehlojahs, dabuja palihdsibu."

Tà Gordons meerigi nodsihwoja lihds 1871. gadam. Tè winam waijadseja atkal atstaht sawu tehwiju un pahreet Donawas apgabalâ dsihwot. Trihs gadus wehlak, 1874. g., Gordons usnehmahs Sudanas pahrwaldischanu.

Sudana atrodahs Afrikâ starp Sarkanahs un Atlantes juhrahm. Wina ir ihstena Nehgeru seme, kurâ noteek leelas pahrestibas un apgrehzibas tirgoschanâ ar wehrgeem. Kediws Ismaëls Paschà, ko 1879. gadâ atzehla no Egiptes waldischanas, gribeja it nopeetni Sudanâ isnihzinaht wehrgu buhschanu, un mineto semi, zaur satikschanos ar zitahm mahzitahm tautahm, pazelt us augstaku isglihtibas pakahpeenu. Kahds Angleetis, Samuëls Bakers, lihdseja kediwam spert tai leetà waijadsigos solus. Bet 1873. gadâ Bakers atstahja Sudanu un pahrgahja us Kaïras pilsehtu, Egiptê, dsihwot. Februarî, 1874. gadâ, Gordons usnehmahs Sudanas pahrwaldischanu un eesahktà darba turpinaschanu.

Drihs winam isdewahs uswareht daschus wehrgu tirgotajus. Schee nu bija Gordonam labi palihgi, kas pateiza un usrahdija, kur ziti winu amata beedri usturahs. Bet puhlinu schai leetà ari wis netruhka. Wina pawadoni, Eiropeeschi, wisi saslima un nomira, jeb palika us wisu muhschu gaudeni. Saldatu un eerehdnu netikumibas wairojahs jo deenas. — Pahr turenes dsihwi winsch raksta sawai dsimtenei tà: „Ko tè Wisuwarenais newada, tam bes padoma un palihga breesmu pilnajâ zelà japasuhd. Eiropas isglihtibas sihmi tè atrod tikai ahrigi; sapraschana, kas taisniba un netaisniba, starp scheijenes buhschanahm tà apjuhk, ka nepeezeeschami waijadsigs to atjaunot tehwijâ, ja negrib nahkt apaksch Egipteeschu Paschà neparastahs netaisnibas." Un tad winsch wehl raksta tahlak: „Schi seme ar saweem breesmigajeem kukaineem un leelajeem sahles klajumeem, ar saweem purwjeem un sawahm meschonu tautahm ir ehrkschkains, ne-augligs darba lauks. Laudis gan warbuht ar laiku wairak isskolosees; bet kuhtri un nesapratigi tee buhs arweenu. Jabrihnahs, ka pee winu dsihwes, bes likumeem, noteek zaur-zaurim mas noseedsibu. Es sinu, ka man tè ja-ispilda sawads usdewums. Saldati un ofizeeri mani mihlê, ne ween tamdehl, ka zeeniju taisnibu un pateesibu, bet ari tamdehl, ka esmu ahtrs. Gribetu dariht wisus laimigakus, nekà tas manâ spehkâ stahw; ruhpejos par wineem, kad tee isgahjuschi us plazi, gahdaju wineem ehdeenu un dsehreenu un aissargaju winu seewas un behrnus, ja schee teek nizinati un waijati. Bet tomehr es tas neesmu, kas to wisu dara. Es esmu kalts wisuaugstakajà Meistera rokâ. Ja topu truls, tad winam waijaga mani triht; ja winsch mani kà nederigu leek pee malas un manâ weetà nem zitu, tad tas ir wina swehtais un labais prahts."

(Turpmak beigums.)

Drupas un druskas.

Eewehrojamas mahzibas.

Gekim ir laiks garsch; gudrais sina, ka laiks ahtreem sokeem muhschibâ aiseet, un tapehz winsch wehl naw nekad deewsgan darbojees.

Ak, tahdi ir zilweki! Weens wehlahs jau dsihwojot few nahwi, — turpretim otrs wehl ne tad, kad jau dsihwibas saulite taisahs noreeteht.

Lab' tam, kas deewabihjaschanu sewim par zeła mehrki spraudis, kas wahrdôs un darbôs taisnibai roku sneedz, un no wisas apgrehzibas tihrs un ne-apgahnihts usturahs, — tahds spihdehs reis it kà ta saule tur debess malâ.

Wisahm dsihwibas wehtrahm pretim stahweht, rahdahs gan buht gruhti, — tomehr tikai pehz ruhktuma nahk saldums.

Ko palihdz mums ilgs muhschs, kad ne-esam wehl ne weenreis sawas kahjas us tikuma zelu likuschi. Tikai tas, kas deewabihjaschanu un tikumu kopis, ir no wiseem to garako muhschu peedsihwojis.

Pee katra darba, ko ween dari, turi sapraschanu galwâ, modribu azu preekschâ un isweizibu ar glihtibu rokâs.

Nepahrdod tikumu bagatibas weetâ.

Zensees katr'reis labu dariht; pehz war zilweki tew ais muguras runaht, kà patihk, tikai neleezees to manot.

Dsihwo draudsigi ar katru zilweku, — bet starp tuhkstoscheem iswehlees tikai weenu sewim par padoma deweju.

Netizi nekad, kad ziti ko sliktu no tawa drauga saka, un ne-isteiz ari pats no wina launas domas ziteem; bet zensees, zik waredams, wina nogrimuscho slawu pabalstiht.

Eemanto sewim sintneeku labpatikschanu zaur tikumu, un ar satiksmi un godbihjibu zensees katram pa prahtam istikt, jo lai gan tew katrs weens newar lihdseht, tadschu war skahdeht.

Domà arweenu, ka katra leeta wirs semes ir isnihzibai padota, — tad laimê nepalikši augstprahtigs un behdâs greisirdigs.

Wisu, ko pee otra par sliktu eeradumu mani, to zensees pats pee sewim par labu pahrwehrst.

Ne-apsmeij otru; jo nizinaschana eewed breesmâs.

mentôs, tad no tam zelahs daschas leelas gruhtibas. Leelakee darbi abâs sapulzês schoreis ir, ka lai raditu jaunus saimneezibas likumus, t. i. tahdus likumus, kas sihmejahs uf semkopibu, fabrikahm, strahdneekeem, tirgoschanu un tulli jeb muitu, — un leekahs, ka darbi schoreis labaki turpinasees, nekâ pirms zereja. Semkopibu nodomâ tâ pabalstiht, ka ahrsemes labibu apliks ar leelaku muitu, lai semkopji sawu paschu labibu dabutu dahrgaki pahrdot. No tam nu zelahs bailes, ka maise masajeem lautineem, strahdneekeem, paliks dahrgaka. Bet schihs bailes rauga zaur to atstumt pee malas, ka stingri likumi teek islaisti pret uspirkschanu, starp'tirgoschanu un bekeru un miltu pahrdeweju augstotaju zenahm, kuri pee ta dahrguma wainigi, tamdehl ka schee labibu zaur uspirzejeem par smeekla naudu eeguhst, un pehz tam maisi pahrdod par dubultu un trihskahrtigu zenu. Wahzu brihwprahtigo partija pahr to brehz jo breesmigi, it kâ wineem waj pee rihkles jau kertos, — bet tas teem neka daudz nelihdsehs, un kad wisas sihmes nekrahpj, bagatajeem, kas birschu pahrwalda un kam wiss kapitals rokâ, ees wehl fliktaki, jo, kâ droschi domajams, likumi tiks eegrositi, pehz kureem uf preekschu leelajeem naudas weikaleem, kas lihdz schim bija tik labi kâ brihwi no nodoschanahm, buhs jamaksâ leelu leelahs nodoschanas. Tad wairs nebuhs eespehjams, par brihwu buht miljoneetim. — War gan domaht, kâ wisi schee poretschi, leelee un masee, talabad sauz gwaltes uf gwaltehm. Brihwprahtigahs awises kengajahs un suhdsahs, ka tas esot pret brihwibu, — jo katrs tak warot ar sawu naudu dariht, kâ pascham patihk.

Anglija. Breesmigee dinamita sprahdseeni wisâ Anglijâ sazehluschi warenas bailes un dusmas. Par laimi, ka sprahdseena brihdî nebija nekahdas sapulzes parlamenta namâ, — bet tai weetâ daudz seeweeschu, behrnu un zitu lauschu, kas leelahs ehkas akurat tai laikâ apluhkoja un apmekleja (tas laudihm weenreiz nedelâ ir atwehlehts) tikuschi eewainoti un nonahweti. Kâ padsird, tad weena dinamita paka parlamentâ eenesta no kahdas dahmas, kas to bija paslehpusi apaksch sawahm drehbehm. Kahds polizists to pamanija, kad jau kuhpeja, un issauzahs: „glahbjatees, — dinamits!" Tai paschâ azumirkli winsch ari sagrahba paku un gribeja isnest ahrâ, — bet zelâ tam sahka degt rokas, un to nometa semê uf trepehm, kur ari tuhlit saspraha ar jo breesmigu troksni. — Duhschigais wihrs lihdz ar wehl kahdu polizistu guk uf nahwes gultas.

Franzija. Ari Franzija dara tâpat kâ Wahzija saimneezibas politikas sinâ; jo ir tur ahrsemes labiba teek aplikta ar muitu, un proti — ar wehl augstaku, nekâ Wahzijâ. — Katru deen' gaida, ka kara peeteikschana notiks starp Franziju un Kihnu. Lihdz schim, kâ sinams, karsch scho abu walstju starpâ tika wests, bez ka scho asins behrnu buhtu saukuschi ar ihsto wahrdu. Tas nu tâ ilgaki wairs ne-eet.

Italija. Tuhlit pehz Londones konferenzes sazijahm, kâ muhsu pehrnajâ gada zeen. lasitaji wehl atminesees, ka Gladstons, pehz tam, kad wisas Eiropas leelwalstis, ari Franziju, sa-erschinajis, meklê pehz jaunahm draudsibas saitehm un Italiju ari pateesi jau leekahs dabujis uf sawu pusi. Bet kad nu wehlak neweenas tahdas sihmes wairs nerahdijahs, un ari neweena zita awise no tam nesinaja neka wehstiht, tad jau domajahm, ka schai sinâ buhtum wihluschees. Tomehr nu peepeschi tas gaischi peerahdijees, ka toreiz tadschu ne-esam nepareisi spreduschi; jo Italijas ministeru presidents tagad klaiji parlamentâ isskaidrojis, ka Italija ar Angliju zehluschas draudsibas sabeedribu, un lihdz ar to sinas ispauschahs, kas leezina, eeksch ka schi sabeedriba pastahw. Gladstonam waijaga Eiropâ kahda, kas nemeera un nesatizibas sehklu issehj, un scho eerozi winsch ir atradis wehl it jaunajâ Italijas kehnina walsti. Wisâ klusumâ schi walsts ir rihkojusees un peepeschi kara kugus ar wairak tuhkstoscheem saldatu issuhtijusi, kas pee Sarkanahs juhras krasteem, Egiptê, lai Asalu apsehstu. Bet wehl wairak! Wisadâ wihsê Gladstons apsolijis, ka winam nekas tur naw preti, kad Italija leelo Tripolisas prowinzi preeksch sewis panem. — Tripolisa ir ta seme, kur wezâ Kartagas pilsehta atradahs; wina peeder pee Turzijas un ir it tuwu Frantschu semes gabaleem Seemeļ-Afrikâ, — Tunisai un Aldschirai. Kad Italija pateescham to isdara, kad wina ir tahda trakule, tad nemaz naw paredsams, kas no tam war iszeltees, — jo nei Franzija, nei Turzija newar ar to buht ar meeru. Bet kad austruma jautajumôs Eiropu walstju starpâ ihsts strihdus iszehlees, tad naw nekahdas droschibas, zik zitu walstju un waldibu tanî teek eejauktas, un waj no tam ne-islobahs wispahrigs karsch. Tomehr janogaida, waj Italijas waldiba wehl beidzamajâ azumirkli ne-apdomasees un nepahrleezinasees, kahdu sodamu gekibu wina grasahs isdariht. — Schi leeta pateescham dara sirdskahrigu. Redzesim, kâ ta nogrozisees.

Egipte. Gordona atswabinaschana, kas tik daudz mehneschu nowilzinajahs, nu ahtreem soleem eet uf preekschu, tâ ka drihz dabusim schai leetâ skaidribu, kursch katrs no wineem tiks pahrspehts, waj Gordons un Wolslejs, jeb mahdijs. Angli gan beidzamajâs deenâs atkal kahdôs masôs kautinôs uswarejuschi, bet tomehr winu stahwoklis ir wehl deewsgan gruhts un wahrigs; jo lihdz schim teem ne buht wehl naw bijusi sadurschanahs ar mahdija mahziteem kara pulkeem, bet tikai ar tahdeem, kas teek pirms issuhtiti, un kam loti flikti kara eerotschi.

No eekschzemehm.

Pehterburga. Kreewijas waldiba no Kihnas kara ministerijas tikusi luhgta, lai atlaujot Tulas un zitâs krona kara eerotschu fabrikâs likt taisiht leelgabalus. — Pehterburgas polizeja pagahjuschâ gada beidzamajâ nedelâ apzeetinajusi 180 ubagu.

Kreewijas un Pruhsijas waldibas, kâ „Wald. Wehstnesi" lasams, 1. Janwari sch. g. zehluschas sawstarpigu lihgumu, pehz kura winas weena otrai apsolahs isdot behglus, kas stahw ismekleschanâ, waj ari jau ir nosoditi, bet sodam isbehguschi, kâ: 1) par usbruzeenu sagatawojumeem un isdarijumeem pret waldineekeem, droschibu un godu: 2) par nodomatu slepkawibu, un 3) par dinamita aisleegtu taisischanu un glabaschanu. — Wisôs zitôs gadijumôs waldibahm atwehlehts nolemt, waj peeprasitais behglis isdodams, waj nê.

Widzeme.

Rihgas neredzigo skolai dahwinati zaur Kreuscha kgu Sausnejâ no kahda nesinama labdara 16 tuhkst. rubku. No schihs naudas tuhlit nodoti 1000 rubku preeksch daschadahm skolas waijadzibahm; bet tee 15 tuhkst. rubku janogulda uf augku-augteem tik ilgi, kamehr kapitals buhs pee-audzis 100 tuhkst. rubku leels. — —

Rihgas priwatlombarda statuti, kâ Rihgas Wahzu lapa sino, schinis deenâs apstiprinati. Lombards (aisleenas kase) aisdoschot naudu pret wisadahm leetahm un prezehm. Darischanu kapitals buhschot 500 tuhkst. rubku leels, ko dabuschot zaur tuhkstosch akzijahm, katra peezsimts rubku leela. Lombarda dibinataji ir: Rihgas tirgotajs Patriks Ruetzs un Jelgawas tirgotajs Traugotts.

Widzemes muischneeziba sawâs muischâs Trikatê, Wez-Brengulôs, Lipskalnâ un Lubâ pahrdewusi 5 semneeku zeematus, kopâ 908½ dahld. leelumâ, — dahlderi zaurmehrâ par 186½ rubl.

Widzemes zeetumu komitejâ par lihdzdirektoru Wisaugstaki apstiprinahts ihstenais schtahtsrahts Panins.

No Ikschkiles. 7. Janwari, ap pulksten 9eem wakarâ, tika no scheijenes dzelszeļa stanzijas Ikschkiles kapara ahmura ihpaschneeka S. kunga sirgs ar wisu eejuhgu nosagts. Kutscheeris, kas katru wakar' peenu uf stanziju wed, bija, to nododams, sirgu bez usraudzibas atstahjis, un to brihdi tad sagli isleetajuschi, kamanâs eekahpuschi un aisbraukuschi. — To paschu wakar' blehschi ari scheijenes kalku zepla rentneeka M. kga sirgam pulksteni un eemauktus nogreesuschi. Sirgs bijis pretim stanzijas logeem pee sehtas peesiets. — Sagli pee tam netika peekerti. — Par wainigeem tura diwus schaubigus tehwinus, kas ar wakara wilzeenu no Rihgas atbraukuschi un stanzijas treschahs klases istabâ usturejuschees, — bet pehz pamanitahs sahdzibas wairs naw bijuschi redzami. —t.—

No Walmeeras. Kahds pee Walmeeras pilsehtas peerakstijees jauneklis, kas dzihwoja Rihgas aprinkî, isluhdzahs pagahjuscho ruden' atlauju, stahditees Rihgas kara klausibas komisijai preekschâ. Tas top Rihgâ apskatihts un atrasts par derigu. Bet if komisijas istabas isnahkot, labi ne-eeklausahs, ko kungi tam teiz, un tamdehl domigs apstahjahs. — Durwju sargs tam ussauz: „Ko stomees? Gehrbies un eij mahjâ!" — Jauneklis domâ, ka tas ari peeder pee komisijas kungeem, un scho, kâ isbrahketu, suhta uf mahjahm, un tamdehl to ari bez kaweschanahs dara. — Bet kâ tas satruhkstahs, kad kahdas nedelas wehlak Walmeerâ nogahjis luhdz, lai schim, kâ isbruhketam, isdotu kahdu sihmi, — jo tur to sanem zeeti, kâ behgli, un arestantigi suhta uf Rihgu. Jauneklis naw nedz mulkis, nedz palaidnis, bet bijis tikai ne-usmanigs. — Tas dascham war dereht par mahzibu. S.

No Zesweines. Tagad mums ir tâ sauktais „deramais laiks". Gahjeji prasa pa 5 rubkeem wairak, nekâ pagahjuschâ gadâ, — bet saimneeki atkal dod masak. Pahreneeki pa leelakai daļai saderejuschees par mehrenahm zenahm, kâ nu kursch. — No sagkeem un ziteem nedarbeem pagahjuschâ gadâ netikahm daudz trauzeti. Wehlejamees ari uf preekschu, kaut mihlais Deews muhs pasargatu un usturetu pee labas satizibas! R. A.

No Kehtschu pagasta. Schis pagasts jau daschâ Latweeschu laikrakstâ minehts, dehl kildahm, kas iszehlahs starp mahju pirzejeem un wezajeem nomneekeem. Daschi nomneeki negribeja saprast augstahs waldibas likumus pirkschanas sinâ. — Tâ ari kahds kwotes saimneeks nepeenehma kontrakta no muischas waldes. — Sinams, ka tam bija japeedzihwo sawas stuhrgalwibas launee augki; jo mahja nahza zitu rokâs. Tagad kildas, paldeews Deewam, apklususchas. Weenâ sinâ schis masais pagasts der par leelu preekschzihmi daudz ziteem leelakeem pagasteem. Kas skolas darbu pasihst, sina, zik nepeezeeschami waijadzigs — skolâ musikas instruments. — 21. Dezemberî p. g. Kehzneeschi pahrweda sawai pagasta skolai jaunas, mihligeem balseem, trihs registeru ehrgeles par 225 rubl. Scho naudu pa daļai pagasts sakrahjis, pa daļai muischas ihpaschneeze dahwinajusi. Muischas ihpaschneeze, zeen. v. Waltera leelmahte, palihdzeja pagastam ari skolu ustaisiht, un dahwinaja preeksch tahs gabalinu semes. — Gods un pateiziba winai par tahdeem mihlestibas darbeem. D++.

Wez-Kahrku pagastâ D. v. Wieckena kgs pahrdewis 21 semneeku zeematu, kopâ 689 dahld. leelus, — dahlderi zaurmehrâ par 191¼ rubl.

No Werowas apgabala sino „Olewikam", ka Raigales muischâ pirmâ Seemas-swehtku deenâ notikusi leela nelaime. Pa to laiku, kamehr wisa muischas saime bijusi basnizâ, kalpa seewa aisgahjusi uf stalli, lopus kopt, atstahdama diwi masus behrnus weenus paschus istabâ, kur uguns kurejusees. Seewina, no lopu kopschanas atnahkdama, atrod istabu weenâs leesmâs; jo mulkigee behrni, ar uguni spehledami, to bija aisdedzinajuschi. Breesmigi pahrbihjusees, mahte istabâ eeskreedama, tuhlit isnesusi masako behrnu zaur uguni, un tad steigusees pehz otra, — bet jau bijis par wehlu. Behrns bijis tâ apdedzis, ka drihz pehz tam ar leelahm sahpehm nomiris. Mahjas nodegushas ar wisu muischas kalpu mantu. — —

Kurzeme.

Jelgawa. Pagahjuschâ nedelâ sinojahm, ka sagli tê isdarijuschi daschas sahdzibas. Tagad nu laimejees blehschus sakert un eebahst krahtinâ. Leischu Schihdu A. B., kas aplaupija mahlderi Elwersu, sakehra Rihgâ. Wina beedrs, Kreews E., kas, sahdzibas dehl apzeetinahts, preeksch kahdahm deenahm no zeetuma izbehdza, bija apgehrbees ar no Dr. Rassfelda sagto, dahrgo kaschoku par smalku kgu, ari tika tâpat apzeetinahts. Pehz zitahm leetahm, kas minetajam wirsskolotajam sagtas, wehl teek meklehts.

No Bramberges. Pirmahs swehtdeenas sebajâ wakarâ pehz Seemas-swehtkeem Kahniku mahju saimneeks samana pee sewis sawadaku nemeerigumu, tâ ka newar norimt, ahrâ ne-isgahjis. — Tur winsch eerauga, ka kahds zilweks paskreen aiz ehkas, un aisflehgtahs stalla durwis wakam eeraudzijis, sahk pats skani saukt pehz palihgeem, — jo sagli bija apzeemojuschi stalla lopinus. Mahju laudis naigi isskreen ahrâ, un nu wisi redz, ka diwi wihri aisskreen pahr upi meschâ, un treschais aisteko pa otru pusi uf Dobeles leelzeļu. — Sagli

---

Nelaimo nekad uf to, ko ar isweizibu sewim wari eeguht.

Laime nespihguļo bagatibâ, kas katrâ azumirkli war bojâ eet, — bet tiziba eeksch Deewu un tikums ir ihstais laimes kronis zilwekam.

Skaistums nosuhd, wefeliba mainahs, spehks eet masumâ, — tikai newainiba un tikums pastahw muhschigi.

Tizi, — neweens launs darbs naw bez leezeneekeem.

Slinkis daudz wairak nobaschijahs, domadams, ko buhs dariht, nekâ tschaklais, zensdamees, lai tik wisu wehl labaki waretu izdariht.

Tikai rets sina, dihkâ stahwedams, laiku uf labu wihsi pawadiht, — jo daudz, kas bez darba sawas deenas pawada, drihz padodahs laiskumam.

Laime smaididama tewi grib wehl wairak sawôs walgôs saistiht.

Tas, kas sawâ darboschanâ apklust un laiskumam padodahs, pehdigi nespehs ir scho klusinaht. T—b.

Lihdzeklis pret galwas sahpehm.

Daschi nesin no leelahm galwas sahpehm ko eesahkt, kâ sew ispalihdzetees. Apmeklê ari daudz reiz ahrsti, zeredami, tur palihdzibu atrast; dascheem tas lihdz, bet ne wiseem. Mums ir daudz tahdu peemehru, kur daschi aiz pahrleezigi leelahm galwas sahpehm pat prahtâ sukuschi; ziteem atkal no bezgaligi leela karstuma galwâ smaganas aizdeguschahs, — un tâ, no leelahm sahpehm moziti, pehdigi breesmigâ wihsê sawu dzihwibu beiguschi. — Ari man, scho rindinu sarakstitajam, wehl skolu apmeklejot un labu laiku pehz tam, bija augschminetais liktenis daudz gadu jazeesch. Sahpes bija tahdu slimibas pakahpeenu eeguwuschas, ka pat sawu, no Deewa doto samanas un atminas spehku domaju saudejis. Warbuht ka tas tâ buhtu notizis, ja nebuhtu it laimigi zitur palihgu atradis. Reiz gaweni, ihsi preeksch Leeldeenas swehtkeem, man sahpeja atkal galwa pahrleezigi. Newaredams istabâ mihtnes atrast, dewos ahrâ, wefeligu gaisu ee-elpot, zeredams, zaur to sahpes daudz maz atweldzeht. Nogahjis meschmalê, apsehdos uf zinischa, kur maz soļu tahlumâ prahws skudru puhlis atradahs. Skudras, no siltajeem saules stareem usmodinatas, rihkojahs it naigi darba laukâ. To redzot, man gahja it saldas schaubmas zaur sirdi un ihkstihm, jo domaju: zik daudz laimigaki ir schee masee zemes kustonischi, kuri, garo seemas gulu laimigi pahrzeetuschi, atkal ar atjaunoteem spehkeem spirgti un wefeli sawu darboschanos ussahk, — kurpretim man, nelaimigajam, ta laime wairs neseed! — Tâ prahtojot, biju it nemanot skudru puhsnim tuwojees. Tê noriteja no peetwihkuschahs seijas pahris asaru pileenu semê un eekrita it laimigi skudru puhlî. Tiklihdz tas bija notizis, tê sajutu waigâ it sihwus duhreenus un ee-elpoju zaur nahsihm it skahbu atspirdzinoschu weelu, kas laikam no skudru iskahrnijumu twaikeem bija zehluzees. — Jt nemanot galwas sahpes bija nostahjuschahs. Newaredams eesahkumâ isprast, no kam tas nahzis, eesahku pehz wefelibas zehlona pehtiht, un atradu: ka tas bija ween'weenigi zaur skudru skahbajeem iskahrnijumeem zehlees (tâ saukteem mihsaleem). Esmu pehz tam scho lihdzekli trihs gadus no weetas ar to leelako sekmi isleetajis, un wefelibas sinâ it apmeerinoschus panahkumus eeguwis. Wislabaki tas jadara gaweni, jo tad skudras scho skahbumâ weelu isdod it bagatigi. Waijaga tik druszin skudru puhli pawandiht un tanî eespłaut, un tad azis aizmidzis — jo zitadi tas skahdê azu sposchumam — no skudrahm islaisto zemes skahbuma weelu jo bagatigi ee-elpot. Kursch tâ negrib dariht, war ari sawu kabatas drahninu skudru puhlî eewandiht, un pehz, winu isnehmis, war to it sekmigi preeksch oschanas isleetaht. Bet tadschu pirmais lihdzeklis ir jo sekmigaks, tapehz ka skahbums no drahninas ahtri izgaist. — Zeru, ka warbuht nebuhschu schi lehtâ, loti weenkahrschâ lihdzekļa pirmais un pehdejais ismehginatajs. T—b.

Matematisks uzdewums.

		8
	29	
50		

Kahdi zipari jaraksta tukschajâs ruhtîs, lai, kâ ari trihs blakam stahwoschus ziparus saskaititu, wisâs rindâs — taisni blakam, waj taisni uf zemi, waj no stuhra uf stuhri — isnahk 87?

(Isnahkums nahkoschâ nummurâ.)

Burtu mihklas usminejums.

(Skat. 3. nummurâ.)

Weetalwa, — alwa.

(Usminejuschi: Arturs Stancke, J. J...s.m, J. Nagit un J. Lapiņ — Maz-Bitarôs, Lina Stolz — Wihzeema muischâ, A. Krischansohn — Swehtwaldê, E. Gintaps — Jelgawas apkaimê, A. Bergmann, J. Denaus, J. Dundurs, J. Wiltsons, J. Behrsinsch, Sandera Kristaps, Wihnberga Kahrlis un J. Gelders — Jelgawâ.)

Jz rakstneezibas lauka.

Labas grahmatas, kas schini gadâ Kurzemê drukatas.

Latweeschu laikrakstu skaits ir deewsgan leels un ikkatra awise atron sawus lasitajus. Kad tik laikraksti turahs pee pateesibas, kad tik to sludina, kas ihsti tautai derigs un lauschu prahtu apgaismo, kad fargajahs no kildu un nemeera zelschanas, tad gan pahr to war preezatees, ka lasitaju skaits wairojahs. — Bet waj tad peeteek ar to, ka zilweks zita neka nelasa, kâ tikai awises? Es nedomaju wis! Awises tek kâ uhdens straume pa wisu gadu; laudis winas weenreiz islasa un drihz aismirst, ko ir lasijuschi, un kahro pehz jaunas baribas. Kas tâ lasa, tam leela labuma no lasischanas nebuhs; tee gudribas graudini buhs krituschi kâ zelmalâ, kur laudis tos samin un putnini tos apehd. Tapehz nelasi tik awises ween, bet lasi ari labas grahmatas. Labas grahmatas tik ahtri Tewim netek garam, kâ awischu nummuri; tahs Tu wari lasiht leelakâ meerâ, — tahs ari otru un treschu reiz wari lasiht, lai winu kodolu wari sagremot un lai Taws gars zaur winu labahm mahzibahm attihstahs. — Bet kahdas grahmatas lai lasam? — Ar grahmatahm ir kâ ar zitu prezi, — dascha ir teizama, dascha ari tahda, ka skahde par to papihri, uf ka wina drukata, un ikkatrs kapeikis janoschehlo, ko par winu izdod. Un deemschehl sliktu grahmatu ir wairak, nekâ labu! — Pee mums Kurzemê wispahri isnahk maz grahmatu; drukataji suhdzahs, ka laudis labas grahmatas maz pehrk. Waj tâ ir? Warbuht daschs labs par sawu naudu sewim no pilsehtas ir pahrnesis grahmatu, kas winam tik nepatihkama bija un winam tik ihgnumu un reebumu zehla, ka nu bihstahs, wehl weenu reiz par labu naudu ne kweeschus, bet sehnalas pirkt. Tapehz daschs pateikzees, kad winam sinu dod par labahm grahmatahm, ko droschi war pirkt un ar preeku lasiht. Tâ nu lasitajeem gribu sinu dot pahr tahdahm labahm grahmatahm, kas schogad Kurzemê izdotas. Winas wisas ir drukatas un dabujamas Jelgawâ Steffenhagena kga drukatawâ.

Kas sawu sirdi un dwehseli ar muhschigu baribu grib uskopt, tam waru usteikt schihs diwas grahmatas:

1) Septindesmit sprediki uf wisahm swehtdeenahm un swehtku deenahm, no Wahzu walodas pahrtulkoti no H. Liewenthala, nelaika Birschumuischas kestera. — Schee sprediki no Liewenthala tehwa, kas ir pasihstams Latweeschu rakstneeks, ir pahrtulkoti no Wahzu walodas; winsch tos Birschumuischas basnizâ lasijis, kad tur mahzitaja nebija. Pehz wina nahwes tee ir drukati. Schee sprediki muhsu tizibas beedreem loti patikuschi un wini Wahzu walodâ daudz reiz ir drukati. Tad nu ir zerams, ka deewabihjigi Latweeschi ari labpraht sawas dwehseles meelos ar scho wefeligu garigu baribu.

aisbehgot atstahjuschi weenus rihkus, sedulku un loku. Saglu isdsenataji nu meklejuschi meschâ eeskrehjuscheem pehdas, un zaur jaunuskrituscho sneegeli tas wineeem ari it labi isdewees. Tee panehmuschi palihgus no kahdahm attahlakahm kaiminu mahjahm, dsinuschees pa pehdahm pakal un redsejuschi, ka tahs nogahjuschas lihds kahdai masai mahjinai, un tur isbeiguschahs. Mekletaji ee-eet mahjinâ un tur atrod diwus wihrus gulam. Guletajeem top nu winu nedarbs noprasihts. Tè weens no scheem sakampj katrâ rokâ eerozi, — nesinu teikt, waj ahmarus, waj pistoles, — un ussauz: „Nu waijaga strahdaht!" Kahds no wineem solijis ari eegahjejeem isgahst kungi. Saglu mekletaji wihrus pasinuschi, un tamdehl ari, tos atstahjot, aisgahjuschi. — Leeta tagad atrodotees Dobeles pilsteesas ismekleschanâ, un kahdi astoni waj wairak zilweku jau noswehrinati, kas wisi weenâ mutê isteikuschi peedsihwoto notikumu teesas preekschâ.

Mas-Swehtes jeb Bolumuischas darba laudis pirmdeen, 14. Janwarî, aisswed sadeguscho maschinu atlikuschahs dselsis uz Jelgawu, kuras no Pehterburgas uguns-beedribas pahrdotas kahdam Jelgawas fabrikantam. Minetee darba wihri, atpakal brauzot, ee-eet pee Masajeem wahrteem kahdâ wihnusî, un kamehr paschi pee bufetes, tamehr diwi ragawâs aissjuhgti sirgi projam. — Sirgi dabuti Kr. Wirzawas Lapu krogâ. Tur wini bes zilwekeem redseti skreenam, un tikuschi no krodseneeka sakerti. Kâ sirgi tur notikuschi, naw nemas ihsti sinams. Sz. W.

Jz Lihwes-Behrses, Dobeles aprinkî. Swaigsnes deenâ, 6. Janwarî sch. g., Lihwes-Behrses dseedataju beedriba, „Dseesmu Kronis", swineja sawus gada-swehtkus Lihwes-Behrses barona kunga plaschajâs sahlês. Wina ir dibinata 1867. gadâ, kâ us winas, dantschu ruhmês isliktâ karoga bija redsams. Weeglam kamanu zelam un jaukam laikam pastahwot, bija deewsgan weesu is tuwenes un tahlenes eeraduschees, „beedribas" gada-swehtkus lihds swineht. Weesus usjautrinaja ari pa dantschu starpahm no minetahs beedribas dseedatajeem noskandinatas wairakbalsigas tautas dseesmas, sem Lihwes-Behrses pagasta skolotaja Birsneeka kga wadischanas. Danzots un dseedahts tika deewsgan jautri. Satiksme bija draudsiga. — Plaschahs dantschu ruhmes seenas bija wisapkahrt puschkotas ar daschahm eewehrojamahm muischneeku zilts senlaiku ellas bildehm. Loti wehlejams buhtu, kad sihkakas sinas pahr schihm senlaiku bildehm reis laikrakstiôs kahds, kam tahs tuwaku buhtu pasihstamas un sinamas, zeen. lasitajeem pasneegtu un isskaidrotu. Tahdu bilschu tur lihds diwidesmits, un wisas pilnâ zilweka leelumâ. — Zeru, ka minetâ „beedriba" wehl reis kahdus isrihkojumus zensisees tais paschâs plaschajâs sahlês preeksch publikas usjautrinaschanas isgahdaht. Wehlu us tam daudz sekmes un ne-apnikschanu, darbotees un puhletees weenprahtibâ!

Kahds weesis.

Muhrumuischas dsimtkungam, kâ top stahstihts, eelaususchees Janwara eesahkumâ pahris tumsonu sirgu stallî. Waktneeks, wihru makteschanos redsedams, laikam to pasinojis muischas laudihm, — un kad nakts putni patlaban stallî eegahjuschi, tee tikuschi pahrsteigti sawâ darbâ, un diwi malatschi eestiguschi us tahdu wihsi sakehreju rokâs. Sakertee esot nodoti pilsteesâ, kur us tahdeeem zeemineem jau katru deen', tâ sakot, top gaidihts. — Kâ stahsta, sagli laususchees pee dsimtkunga karites sirgeem. Pastarits.

No Jaun-Platones. Ap Seemas-swehtku laiku scheijenes Sihlenu saimneekam darba sirgs ar wisu eejuhgumu issagts no stalla. Stalla durwis, kâ top teikts, bijuschas aisslehgtas ar zaurdurwju atslehgu, un preeksch tahm wehl bijis aisslehdsams dselsis steenis. Naktî steenis un durwis atmuhketi, un tad sirgs isswests. — Mahjeneeki atraduschi no rihta durwis peewehrtas, un steenis bijis durwihm aisliktâs preekschâ. Stallî saimneekam bijuschi wehl ziti sirgi; bet tihri brihnums, ka sagli tos wehl atstahjuschi. — Jelgawas apgabalâ tikuschi gan jau wairak saglu apzeetinati; bet tomehr ne-esam no wineem pawisam wehl swabadi. —gs.

No Lihwes pagasta, Bauskas aprinkî. Kahds saimneeks tur brusas wedot ir kahju pahrlausis zaur koka uskrischanu. — Wezam gadam iseijot, jaunam eenahkot, tai paschâ pagastâ kahdâs mahjâs Lihwes meschasargs bija saglus isbeedejis. Wihrs, redsedams, ka sagli brauz us Esara krogu, dodahs taisni pa mescha stuhri zauri pee kroga, palihgus dabuht. Krogâ wairak palihgu ne-atradis, kâ tikai krodseneeku, kas pakehris 2-stobru slinti un isskrehjis palihgâ, saglus apturêht. Wini nostahjuschees us zeła preekschâ, un sauz, lai peetur, — bet schee atbild ar peezeem schahweeneem, no kureem tik weens schahweens krodseneekam eeskrambajis sahnus; tee ziti tikai drahnas saplosijuschi. — Krodseneeks, no bailehm pahrnemts, schauz ari sagleem 2 waj 3 reis. Bet schaujot — flints nesprahgst; jo bija aismirsis prapjus no flints zilindereem nonemt. — Sagli aisbraukuschi us Baldones pusi. — Tàpat ari pehz kahdahm 2 naktihm, no 2. us 3. Janwari, Menzendorfes Kehpu mahjâ kahds zilweks bija noskatijees, ka weens brauzejs aptur sirgu pee otru mahju sehtas, un ee-eet minetâs mahjâs. Wihrs eet teikt saimneekam, lai uspasê mahjas. Saimneeks wehl bijis augschâ un turejis wakarinas; jo bija pulksten 9ôs pahrbrauzis no mescha. Saimneeks ar to wihru eet raudsiht, un atrod stalla durwis walâ; bet neweena ne-atrod, kas buhtu tahs attaisijis. Labi meklejot, beidsot atrod ari kahdu wihru, kas sirgu silê eegulees un ar seenu apsedsees. — Kad nu to bija sasehjuschi un weduschi us muischu, tad wehl bija dsirdejuschi diwus tehwinus swelpjam. Sirgu waktneeks, ko bija atraduschi stallî, ir pasihstams wihrs, nahburgu W. pagasta D. saimneeka dehls, kas bija teizees, ka esot peedsehris, — bet neweens wina teikschanai netiz, jo laudis winu tura par sagli, un wehl daschi tai wakarâ winu bija redsejuschi, no Rihgas brauzot ar weenu otru. Wihru gan gribejuschi Bauskas pilsteesâ isgalwot; tomehr minetâ teesa nepeenem neweena galweneeka, bet leek peedsehruschajam labi isguletees aiz dselsu trelineem un eewehrot, ka otrâ reisâ naw japeedserahs un ja-eet sirgu silê guleht. J. Klaweneeks.

No Bramberges pagasta, Bauskas aprinkî. Muhsu apgabals gan wehl buhs loti mas pasihstams zaur laikraksteem, un tamdehl ari zeen. awischu lasitaji nelaunosees, kad kahdas rindinas schè gribu pasinot pahr muhsu apkahrtni. — Muhsu pagastâ atronahs 18 saimneeku, muischa un 1 krogs. Mahjas mums ir buhwetas us jaukajeem Daugawas krasteem, kura, sawas baltahs putas pahr klintihm us leiju raididama, mums ir par robeschu, kas muhs schkir no Widsemes, pati pa pusei Widsemei un Kursemei peederedama. Tà tad mehs esam tuwi nahburgi ar saweem kaimineem, Widsemneekeem, un dsihwojam deewsgan draudsigi ar teem. Mehs puhlejamees ar semes kopschanu un lopu audsinaschanu. Seme ir laba mahlu seme, un ari deewsgan augku isdod, — bet tomehr tahs mums naw wisai daudz, tà ka tikai knapi sawu pahrtikschanu no tahs dabonam. Muhsu leelakais pelnas awots ir Daugawa, pa kuru wasarahm ar laiwahm zeldami akmenus, mahlus, keegelus, kalkus, gipsi un wehl daschadas mantas us Rihgas pilsehtu sawu naudas grasiti nopelnam. Bes tam wehl ari mehs nopuhlejamees seemahm un wasarahm ar suschu sweiju Daugawâ, kura daschcem gadeem mums loti labi isdodahs un ari labu pelnu eenes, — bet pagahjuschâ gadâ ta bija loti wahja, zaur tam, ka Daugawâ bija loti mas uhdens. Un tàpat ari zitas pelnas pagahjuschâ gadâ bija loti wahjas; jo par wisu Rihgas pilsehtâ masak maksaja. Garigâ sinâ mehs peederam pee Baldones draudses; bet tà ka muhsu Deewa nams ir labi atstatu no mums, tad to tikai pa leeleem swehtkeem reis apmeklejam, — zitas swehtas deenas un swehtdeenas labak pakawejam krogâ pee bairischa un sihwa. Laikrakstu un zitu derigu grahmatu lasischana pee mums naw modê; jo zik sinu, pa wisu apgabalu tikai weens pats saimneeks lasa „Latw. Awises". Sawu naudinu mehs labak atdodam kroga papum par bairiti un sihwo, nekà to par derigeem raksteem atwehlam. Krogôs gandrihs ik pahrswehtdeenas top balles turetas, us kurahm muhsu jaunekli un jaunekles salasahs. Ari gandrihs no katras tahdas balles dsird, ka jaunekli gahjuschi pa wezo Greeku wihsi zihkstotees, un wehl daudz un daschadas zitas nekahrtibas darijuschi. — Skolas mums pawisam wehl naw. Agrak mehs sawus behrnus suhtijahm us Baldones pagasta- un draudses skolu, — bet schihs israhdijahs mums par tahlu, un tamdehl gruhti bija eespehjams, turp suhtiht; tà tad nospreedahm, paschi sew buhweht jaunu skolas mahju. — Augstais Kronis ari dewa us to sawu atlauju, kà ari atmehrija semes gabalu preeksch skolas un eerahdija peenahkoschos batkus preeksch buhwes, kurus jau pehrnajâ seemâ iszirtahm un noguldijahm pee tuwejâ meschasarga, un scho seem' tos ari eesahkahm jau peewest. Ari akmenus pagahjuschâ wasarâ salausahm un notahpelejahm us krasta. Bet ar paschu buhwi wehl ne-esam nekahdâ skaidribâ nahkuschi, un nesinam, kad ta mums ihsteni eesahksees. Zeresim us preekschu, waj reis ari nepeedsihwosim sewim jauku Deewa dahrsinu, kur muhsu masinajeem taps pasneegts tas ihstenais tizibas dehstinsch, ko muhsu weztehwi un tehwi wehl nebija peedsihwojuschi. — To wehlahs no sirds Kahds Brambergeetis.

No Misasmuischas. 4. Janwarî pehz pusdeenas nodedsa Dsimt-Misasmuischas Stuhru mahjahm istaba, kur daudz mantibas, kas atradahs us istabas augschas, palika leesmahm par laupijumu. Uguns zehlusees no skursteena.

No Baldones mums basnizas pehrminderis J. Klawneeka kgs peesuhta garaku wehstuli, kurâ jauki un gaischi apraksta, kà Baldones ehrgelneeka Felsena kga 25 gadu amata swehtki noswineti. Noschehlodami, ka wisu raksta, ruhmes truhkuma dehl, nespehjam nodrukaht, pasneedsam tikai schihs pa-ihsinatahs sinas: No rihta agri jauka tauru musika, 4-balsiga dseedaschana, apaksch skolotaja Schepska kga wadischanas, un runas, kuras Schepska kgs un basnizas pehrminderis tureja, apsweizinaja Felsena kgu. Schim kungam sawôs 25ôs amata gadôs naw wis bijusi weegla dsihwe. Winam 12 gadus bija ja-ustura ahrprahtigs brahlis, daudz gadu neredsigs tehws un pehdejôs 8ôs gadôs, kurôs sawu jauno, ar draudses palihdsibu usbuhweto ehku apdsihwoja, winam jau ari 8 lihki bija japawada. — Deews lai spehzina uszihtigo strahdneeku us turpmakeem darbeem sawâ basnizas amatâ!

Semites muischas kalpeem 5. Janwara wakarâ issagti no maises zepla lihds 20 gabalu zuhkas galas, kas bijuschi pakahrti skursteni, dehl schahweschanas. Pehdas sneegâ raidijuschas, ka bijuschi 3 pee sagschanas. Weens no scheem besgoscheem usrakstijis us durwihm ar krihtu: „Rihtâ buhs zilwekeem behdas!"

No Kabiles. Kad nelaika Kabiles mahzitajs, Büttnera kgs, us sawa muhscha beigahm bija palizis wahjsch un nespehzigs, tad winam bija par palihgu Wez-Saules mahzitaja dehls, kandidats Lutzawa kgs. Pehz nelaika nahwes tas tika eewests 13. Janwarî no Kursemes generalsuperdenta, Lamberga kga, par Kabiles mahzitaju.

Kandawas apgabalu isbeedeja trescho Seemas-swehtku leels uguns-grehks, kas tahlu jo tahlu bija redsams. Nodedsa Dsirzeemu pagastâ kahdam saimneekam rija, pilna ar salmeem un peluhm, un turpat blakam seena schkuhnis. Kad nu pa swehtku laiku naw neweens zilweks schinîs ehkâs ar uguni staigajis, tad naw nemas sinams, no kam uguns zehlusees. Runâ, ka besdeewigas rokas buhschot peelikuschas uguni.

Kuldigas apgabalâ, kà „Lib. Ztga" dsirdejusi, ne sen useetas akmenu ogles, kuras semneeki jau leetajot saimneezibas waijadsibâ. Krimas kara laikâ profesors Helmersens atradis pee Greeses, Wentas tuwumâ, sehwelinu jeb sehru. Ari gipsa kahrta esot schè useeta. — —

Jz Ekengrahwes. (Esuhtihts). Par daudz teek schenki apmekleti, — wisu wairak no jaunekleem. Tur tee sapulzejahs, un tad, peedsehruschees, sahk pa mahjahm kleijot apkahrt, jaunawas apmekledami un daschadus nedarbus isdaridami, kà istabas durwis aissedami, klehtihm durwis uslausdami un seenas ar darwu aptraipidami. — Tagad muhsu pagastâ ir eeweetusees atkal gluschi sawada kaite, ko wisu wairak gribetu dseedinaht. Proteet, mihlee tautas brahli, daschi jaunekli sawâ lepnâ augstprahtibâ ir tik tahl nomaldijuschees, ka wairs neprot tautu no tizibas isschkirt. Kahdi, kuru wahrdus schè negribu mineht, kahdâ sapulzê spreeda sihwâ strihdinâ, ka schee ne-esot Lutera, bet Latweeschu tizibas, un scheem nepeederotees tas wahrds semneeks, bet zuhkahm tik tas peekrihtot nest, jo zuhka tik esot — semneeks. — Redseet, mihlee Latweeschi, mani tautas brahli, zik mehs Ekengrahweeschi esam pagahjuschâ gadâ gahjuschi us preekschu! — Zeresim, ka nahkoschâ gadâ wairak tiksim us preekschu. — Ja, zeresim, ka ir schee maldidamees jaunekli buhs tikuschi pee tik daudz attihstibas, ka sapratihs tautu no tizibas isschkirt, un atsihs, ka wineem gan peekriht tas wahrds — semneeks. Kahds Ekengrahweetis.

Jz Greeses. (Atbilde). (Esuhtihts). Zeen. „Latweeschu Awischu" lasitaji, kà ari zeen. Greescheneeks, kas sch. g. 2. nummurâ muhsu pagasta eedsihwotajus, un it ihpaschi schi pagasta dsimteneekus par daudz asi aprakstijis, nenemseet par launu, kad sawa pagasta eedsihwotajus pehz pateesibas gribu aisstahweht, kà ari pahr muhsu pagasta eedsihwotajeem jo plaschaki isskaidrot. — Muhsu pagasta dsimteneeki it ne buht naw garigâ sinâ ziteem eepakal, un, gods Deewam, minetais ispaudejs no schi pagasta dsimteneekeem tikai kahdus pahri zilwekus, zik man sinams, warehs atrast, kuri jo wairak krogu preekus mihlê; tamdehl Jums nu gan, kà prahtigam zilwekam peeklahjahs, newaijadseja wisu pagastu apwainot, — bet kad gribejaht, tad warejaht tikai tos, kurus kahdu reis esoet redsejuschi, nirgadamus no Pikelu pilsehtinas nahkam, pahrmahziht. Tomehr, zik man sinams, tad Juhs gan neweena no muhsu dsimteneekeem newaresoet wairak atrast, kà tikai kahdus pahri, — un kad ari buhtu wehl kahds, tad tas gan zits nekas, kà kahdi Katoli, kurus buhseet redsejuschi no basnizas mahjâ nahkam; bet ne wis eedsehruschos, jo pee mums, kà pee Leischu robeschahm buhdameem, daschi Katoli eenahkuschi, kuri ir it godigi zilweki. — Beidsot wehl gribu peemineht, ka dseedaschanas beedriba nebuhtu, zik sinams, nemas dibinata, kad nebuhtu kahdi pahrischi gribejuschi satiktees, un ka pa zelu, kas wed no Greeses us Dsirjahm, neweens zits no dseedatajeem nebuhs gahjis, kà tikai minetee pahrischi. Dseedaschanas beedribas apkluschana notika tamdehl, ka pats kora wadonis jau bija peekusis, sawus beedrus wadiht, un warbuht ari tamdehl, ka bija eedomajees, sewim muhscha draudseni mekleht, un talabad newareja wairs notikt dseedaschanâ, — pahr ko loti noschehloju, ka zaur to waijadseja dseedaschanas beedribai nihkt. Kahds zits Greescheneeks.

Jehkabschtatê, 17. Janwarî. „Rig. Ztga" dabujusi schahdu telegramu: Preeksch ne ilga laika no jauna pahrbuhwetâ, wehsturigi eewehrojamâ Kreewu tizibas koka basniza wakar wakarâ lihds pat pamatam nodega. Pirms uguns iszehlahs, bija dsirdams loti spehzigs dimdeens. Uguns tik ahtri isplatijahs, ka paspehja isglahbt tik ischetras swehtbildes. Dimdeens bijis tik warens, ka pilsehtas namôs behrni nokrituschi no krehsleem un mehbeles istabâs nolihgojuschahs. Rihbeenu wareja dsirdeht un maniht Krihzburgâ. Basnizas tornu jumti us reis tapa nosweesti pee semes, un uguns tai paschâ brihdî ari jau wilnojahs zaur wisu basnizu. Glahbt un dsehst tur it ne pawisam wairs nebija eespehjams.

Wisjaunakahs sinas.

Jelgawâ, 22. Janwarî. Widsemes gubernators, kà „Rig. Ztga" sino, swehtdeenas wakaru pahrbrauzis Rihgâ no sawas rewisijas zeloschanas is Zehsihm.

Rihgâ, 20. Janwarî. Saldata dehlens, Jegors Strinajunowitschs, 11 gadu wezs, zaur pascha ne-usmanibu tika no sirgu dselsszela rateem pahrbraukts 19. Janwarî. Abas kahjas salaustas. Nelaimigo noweda pilsehtas slimnizâ, kur tam weena kahja jau nonemta.

Pehterburgâ, 21. Janwarî. „Waldibas Wehstnesis" issludina likumu, pehz kura par eewestahm prezehm muita schahdi pa-augstinama: us sahlitahm silkehm un zitahm schahwetahm siwihm — pa 7 kap. selta naudâ, us dasch'daschadu tehju, kas teek eewesta Eiropas robeschâs, pa 4 rubl. selta naudâ, us ogu wihneem, muzâs, pa 95 kap. selta naudâ, us dasch'daschadu sihdi, nepehrwetu, pa 8 rubl. selta naudâ, un us pehrwetu un drukatu sihdi — pa 16 rubl. — selta naudâ, us daschadahm ellahm — pa 20 kap. selta naudâ par pudu, un us schkuhmju wihneem, pudelês, pa 15 kap. selta naudâ par pudeli. Korintes brihw eewest bes muitas. — Minetâ muitas pa-augstinaschana eesahkahs ar 22. Janwarî; jo tad ta teek issludinata „likumu krahjumâ".

Wehstules un atbildes.

1. P. E...e kgam — Dsch. pusê: Riktigi, — bet par wehlu.

2. Kahdam skolas draugam B. pagastâ: Usnemsim, — bet pa-ihsinatu.

3. A. L. kgam waj kundsei: Kas sawu pilnu wahrdu un adresi redakzijai ne-usdod, ta rakstus newaram isleetaht.

4. G. K. kgam Alukfnê: Nahkoschâ nummurâ.

5. E. F. S. kgam: Zaur pahrskatischanos Juhsu sinojumi palikuschi atpakal. Nahkoschâ nummurâ. Nelaunojatees!

6. E. Sch—ga kgam R.: Pateizamees! — Derigs! — Nahkoschâ nummurâ.

7. Ds. A. kgam Stelpê: Tahdas weetas schim brihscham newar peedahwaht. — Par sinahm pateiksimees.

8. D—u Ata kgam: Newaram drihsak droschi apsolitees, ka usnemsim, pirms to ne-esam lasijuschi, kaut gan tizam, ka Juhsu darbs buhs pilnigi labs. Tikai par garu nè!

9. Bahlina kgam: Juhsu sazerejumu warbuht reis isleetasim, — bet, ja esoet ar meeru, drukstu pa-ihsinatu.

Latw. Aw. redaktors: **W. Peitan.**

Дозволено цензурою. Рига, 21-го Января 1885. г.

---

2) Skatees Jesu! Ta swehta Markus ewangelijums isstahstihts. — Schi grahmata esot sarakstita no kahda Widsemes mahzitaja. Schè wiss Markus ewangelijums ar kodoligeem, garigeem wahrdeem ir isstahstihts. — Draudses lozekli pa leelai dalai mas lasa paschu bihbeli, — daudzreis tapehz, ka to labi nesaprot. Schi grahmatina bihbeles lasitajeem grib palihgâ nahkt; un kas to ar apdomibu un prahtu lasihs, tam ta gan labi patiks.

Kas saweem behrneem grib labi eemahziht lasiht un wineem scho gruhto darbu grib atweeglinaht, lai ne ar asarahm un nopuhschanahm, bet ar preeku mahzahs, tas lai pehrk scho grahmatu:

3) Behrnu-dahrsi. Lasama grahmata mahjâ un skolâ. Pirmais sehjums. Sastahdihts no Jelgawas kurlmehmo skolas skolotajeem.

Kas par sawu meesas wesselibu ruhpejahs, tam loti teizamu grahmatu waru mineht, proti:

4) Jaunais mahju-dakteris, kas weseleem un slimeem dod pamahzischanu, kà buhs sawu wesselibu issargaht un kà slimneeks kopjams un dseedejams ar mahju-sahlehm, kamehr daktera palihgu war atsneegt. — Scho wesselibas grahmatu mihleem Latweescheem par peeminu sarakstijis T. v. Dieterich.

Dieterichа kgs jau 50 gadu us semehm par ahrsti bijis, un tapehz labi sina, kahdi padomi pee meesas apkopschanas weselâs un slimâs deenâs waijadsigi, un winsch tos dod ar mihligu tehwa sirdi.

Tad wehl no Kursemes lopu aisstahweschanas beedribas laba grahmata ir apgahdata, proti:

5) Skola un lopu aisstahweschana. No F. A. Garbe, konrektora. No Kursemes lopu aisstahweschanas beedribas ar goda maksu pagodinatais raksts. Latwisku pahrzelts.

Schinî grahmatinâ atronahs schihs nodalas: 1) Kas lopu aisstahweschana ir un ko lopu aisstahweschanas beedribas grib? 2) Preeksch kam waijaga lopu aisstahweschanas beedribu? 3) Us kahda pamata lopu aisstahweschanas beedribas stahw? 4) Kahdus zelus lopu aisstahweschanas leeta lihds schim gahjusi? 5) Zaur ko waram lopu aisstahweschanas beedribu weizinaht?

Tad nu nem un lasi pats! P.

Jaun-atwehrtais
tabakas, zigaru un papirosu lehgeris
no
L. Kramera, Jelgawâ,
Katolu eelâ № 3,
peedahwâ wolehgerejuschos **zigarus** no daschadahm fabrikahm, wisas sortes **papirosu**, kâ ari **Turku tabaku** — par wismasakahm zenahm.
Atkalpahrdewejî dabon par **tahdahm zenahm**, kâ **leelumâ eepirkts.** [41]

Rundales pag. bankas general-sapulze
buhs 6. Februarî 1885. g., pulksten 10ôs pr. pusd., bankas ruhmês.

Deenas kahrtiba:
1) Wahrskats par 1884/85. g. darbibu.
2) Weena direktora wehleschana.
3) Rewidenta wehleschana.
4) Pahrspreedums dehl beebribas lokala ihres naudas.
5) Kahrtibas rullis.

Wisi zeen. beedri top luhgti, uf scho sapulzi bes atrauschanahs sanahkt, ar to peesihmejumu, ka ne-atnahkuscho beedru balsis pee wehleschanahm un balsoschanahm balsu wairumam taps peeskaititas. [82]
(№ 125.) **Preekschneeziba.**

Israksts
if Jelgawas wirspilsteesas aktehm Leel-Eleijas fideikomisa ihpaschneeka, grahfa Paula Medema, subhastazijas-impetrazijas leetâs pret Eleijas Laimu mahjahm, jeb winu tagadejo ihpaschneeku.

Notizis 15. Janwari 1885. g.

Uf
Keisara Majestetes,
wisas Kreewijas Patwaldineeka
u. t. j. pr., u. t. j. pr. u. t. j. pr.
pawehli
Jelgawas wirspilsteesa dara sinamu schahdu
subhastazijas nolehmumu:
Uf Leel-Eleijas fideikomisa ihpaschneeka, grahfa Paula Medema, preekschnesumu Eleijas Laimu mahjas teek zaur scho eekhlatas un tiks 13. Merzâ sch. g., sem scheit eesneegteem un, kam waijadsis, eeskataameem nolihgumeem, zaur nhtrupi wairaksolischanâ scheit pahrdotas. Wisi tee, kam lahdas parahdu prasischanas no schihm minetahm mahjahm, isnemot tos, kas zaur scheem pahrdoschanas nolihgumeem jau aissargati, tee lai sawas teesibas uf tam subhastazijas terminâ kâ peenahkohs eewehro.
Pehz teesas un pateesibas!
(Teesas paraksts.)
(S. W.) Teesas wahrdâ: [84]
Instanzsekreteeris: C. Melville.

Sludinajums.
Grahwendales pag. walde issludina dehl wispahrigas sinaschanas, ka wina sawas sehdeschanas, ar 1. Februari sch. g. sahkot, notureshs:
festdeen pehz pirmâ un pehz peezpadsmitâ katrâ mehnesî;
bet ja 1. un 15. mehnescha datums festdeenâ eekristu, tad sehdeschana tanis deenâs tiks notureta, — turpretim ja tahdâs deenâs eekristu augsti walsts jeb basnizas swehtki, tad nedelu wehlaku.
Grahwendalê, 12. Janwari 1885.
Pag. wez.: Reschank.
(№ 11.) (S. W.) [76]

Sludinajums.
Bornsmindes (Schkehpinu muischas) pagasta walde usaizina wisus pilnôs gadôs esoschos schî
pagasta lozeklus,
2. Februari 1885. g., pulkst. 10ôs preeksch pusdeenas, dehl balsotaju (delegatu) wehleschanas, pee schihs pagasta waldes sapulzetees.
Bornsmindê, 15. Janwari 1885.
(№ 12.) Pag. wez.: J. C. Weidemann.
(S. W.) Skr.: K. Sandersohns. [81]

Sludinajums.
Wirkus pagasta teesa (Dobeles aprinkî) usaizina wisus, kam kahda pretruna pret tom buhtu, ka pee Kalnamuischas pagasta peederigâ meita, Lihba Needre, kurai paschai behrnu naw, scheit zaur noklausschinateem un noswehrinateem galweneekeem peerahdijusi, ka wina laulatâ pahra Filipa un Elisabetes Geritz dehlu, Wilhelmu, jau preeksch 5 gadeem behrna weetâ peenehmusi, to lai peenes scheit 31. Janwari 1885. g.; jo wehlak neweens netiks klausihts, bet adoptazija dabuhs likumigu spehku.
Wirkus pagasta teesâ, 3. Janwari 1885.
(№ 2.) Peesehd.: J. Apse.
(S. W.) Srihw.: A. Grube. [74]

Sludinajums.
Skrundas pagasta walde usaizina wisus pee Skrundas pagasta peederigos 1864. g. dsimuschos
wihreeschus,
kureem 1885. g. kara deenestâ ja-eestahjahs, pee winas sehdakais 18. Merzâ sch. g., dehl eerakstischanas sasaukschanas listê, meldetees.
Skrundâ, 11. Janwari 1885. [73]
(№ 73.) S. W.)

No Frank-Sesawas pagasta teesas teek zaur scho darihts sinams, ka 13. Dezemberî p. g. scheisenes Jaun-Bitenu mahjâs balts, gada wezs
weprs,
wehrts 15 rublu, peeklihdis.
Wepra ihpaschneeks teek usaizinahts, lihdſ 15. Februarim sch. g. ar sawahm ihpaschumu peerahdischanahm pee schihs pagasta teesas meldetees.
Frank-Sesawas pagasta teesâ, 4. Janwari 1885.
(№ 1.) Preeschsehd.: J. Bergmann.
(S. W.) Skr.: W. Stancke. [80]

Ruston, Proktor un beedr., Rihgâ,
pilsehtas Kalku eelâ № 6,
wisadu semkopibas maschinu un skunstigu mehslu pahrdotawâ

atrodahs leelâ iswehlê: **Lokomobiles** un **twaiku kulmaschinas**, kâ ari zitas **twaiku maschinas**, if paschu fabrikas Linkolnâ; **Flöthera stiftu kulmaschinas, platsehschanas-, wehtischanas maschinas. — Wooda labibas** un **sahles plaujmaschinas. — Ekseku maschinas. — Original „Tiger" sirgu grahbeklis. — Mehslu-** un **seena dakschas. — Flöthera** un **Sacka uniwersalee** un **tschetrlemeschu arkli.** — Grahfa Münstera **kartufeku isrokamais arkls. — Ehrgku** un **Sweedru arkli. — Ezeschas. — Sehklas apklahjeji** u. t. pr. — **Uguns dsehschamee aparati. — Lopu baribas sutinaschanas aparati. — Dezimala swari. — Maschinu sikſnas. — Maschinu ella.** — Skunstigi mehsli, kâ: **superfosfati**, **kaulu milti, kainits, sehrskahbais amonjaks** u. t. pr. — Par usdoto prozentu saturu schais mehslôs mehs usnemamees pilnigu galwoschanu. [1]

A. Chomse un beedrs,
Rihgâ, Schkuhnu eelâ № 2,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ, sem kolonadeem, № 104.

Weenigâ pahrdoschana preeksch Jelgawas un Rihgas no Wisaugstaki apstiprinatahs Sw. Pehterburgas beedribas preeksch mekaniskas kurpju pretschu fabrikazijas, kâ:
kungu gamaschas par 4 r. 75 k., 5 r. 10 k., 5 r. 25 k. un 5 r. 50 k.,
dahmu ahd'sahbakus par 3 r. 50 k., 4 r. 30 k., 4 r. 55 k., 5 r. un 5 r. 75 k., un
behrnu sahbakus — no 1 r. 20 kap. sahkot.

Tahlak peedahwajam sawu bagati pildito lehgeri no **zeloschanas waijadsibahm, dahmu ahd'taschahm, sehnu** un **meitenu skol'leetahm** — paschu taisitas, **kabat'grahmatahm, zigaru-** un **papirosu etwijahm, naudas taschahm, gumijas** un **ahdas leetus swahrkeem, ahdas jakahm, sihda, pussihda** un **willaina leetus schirmjeem, gumijas galoschahm** no Kreewu Amerikas beedribas Pehterburgâ. [43]

Original-Singer-schujmaschinu labumi un mana weikala preekschroziba.

1. **Original-Singer-schujmaschinas**, no Singer-Manufakturing-kompanijas, Ru-Jorkâ, taisitas if labakâ materiala ar pilnigakahm darba-maschinahm un ar zitadi nepanahkamu akuratibu; winas, kâ wisâs pasaules isstahdê: Parisê, Wihnê, Filadelfijâ u. t. t., tâ ari pehru pasaules isstahdê Amsterdamâ atsihtas par wiskreetnakahm schujmaschinahm, jo weenigi Singer & Comp. dabuja augstako goda algu: goda diplomu.
2. **Garantija.** Pirzejam droscha garantija (apgalwoschana) zaur to, ka fabrika pastahw jau 30 gadu, un no winas isgatawotahs maschinas teek arweenu leelakâ mehrâ pahrdotas; bet wisdroschako garantiju dodu es pats, kâ to neweens no manecem konkurenteem ne-eespehj, zaur to, ka man wisâs Kreewijas un Wahzijas pilsehtâs palihgu weikali eetaisiti, kurôs katra maschinas bala peenahzigi teek atjaunota, katra reparatura isdarita. Zaur to zelahs leels labums maneem pirzejeem, kas dsihwo uf laukeem, waj kas pahrmaina dsihwes weetu.
3. **Maschinas teek kreetni sarihkotas**, teek dota pamatiga pamahzischana schuhschanâ un ahtra palihdsiba reparaturâs no ilgus gadus skolota personala, pee kam wiss teek isdarihts uf mata un ar padewibu.
4. Esmu eewedis tahdu kahrtibu, pehz kuras, 1 rubli nedelâ maksajot, jo weegli sew scho jo derigo maschinu war eegahdaht ari tahds, kam masak pee rokas, zaur ko jau tuhkstoscheem zilweku apgahdati ar droschu pahrtiku. Wezas maschinas, waj ari tahdas, kas wairs neder leeti, top nemtas naudas weetâ.
5. **Peekodinajums.** Wahrdu „Singer" un apsihmejumu „Original" leetadami, daschi konkurenti waretu krahpt pirzejus, un tapehz aisrahdu, ka Original-Singer-schujmaschinas no Singer-Manufakturing-kompanijas dabujamas tikai manôs weikalôs ween.
6. Singer-Manufakturing-kompanija pahrdewa isgahjuschâ gadâ 603 tuhkst. 292 schujmaschinas; leetaschanâ ir pawisam jau 6 miljoni maschinu. [3]

G. Neidlingers, Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 10, Rennera namâ.

Teodors Erdmann,
Jelgawâ,
Katolu eelâ № 28.
Swetschu un seepju fabrika.
[11]

Sludinajums.
Pehz lihdschinigâ Osolu (Paulsgnade) pagasta wezakâ isstahschanahs no amata ir par waijadsigu israhdijees, nodewu parahdu listes ar tahm no minetâ pagasta wezakâ isdotahm nodewu kwihtehm un galwas naudas grahmatinahm salihdsinaht.
Osolu pagasta walde tamdehl usaizina wisus sawa pagasta lozeklus, sawas nodewu kwihtes un galwas naudas grahmatinas, sahkot no 1871. gada, wehlakais lihdſ 19. Merzam sch. g. pee schihs pagasta waldes usrahdiht, — pee kam top peesihmehts, ka wehlakas pceneschanas netiks wairs eewehrotas, un nodewu parahdi, kuri listês kâ nenomaksati eesihmeti, bez eerunas tiks peedsihti ari tad, kad warbuht minetais pagasta wezakais pahr riktigu aismaksu kwihti isdewis.
Weenigi otrdeenâs lihdſ pulksten 2eem pehz pusd. tiks kwihtes usrahdischanas peenemtas.
Osolu pag. waldê, 8. Janw. 1885.
(№ 9.) Pag. wez.: M. Brasde.
(S. W.) Skrihw.: Andersons. [63]

Sludinajums.
Kursemes gubernâ, Jaunjelgawas aprinkî, Birschu muischas pagastâ atrodamahs **Sihlaru wehja** un ar **damfa** spehku dsenamahs, ar 3 gangeem malamahs
sudmalas
teek tuhlit uf renti isdotas.
Wisi tee, kas schihs sudmalas uf renti wehletos usnemt, war tuwakas sinas un nolihgumus eedabuht pee sudmalu ihpaschneeka
Ehrmana Pusbarneeka,
Birschu muischas Sihlaru mahjâs. [79]

Baku naftas sabeedriba
Sw. Pehterburgâ
peedahwâ sawu **maschinu smehreschanas eku** par lehtahm zenahm schê no lehgera, **Rihgâ**, zaur saweem weetneekeem jeb pahrdewejeem preeksch Baltijas gubernahm
E. Jehnertu un beedri,
Leelajâ Jehkaba eelâ № 4. [37]

Naudasskapjus
wisadôs leelumôs, kâ ari
droschibas atslehgas
klehtihm, stalleem un zitahm waijadsibahm
peedahwâ
Franzis Stauden,
[59] **Rihgâ**, Maskawas Ahrrihgâ, Leelajâ eelâ № 4

Agenturas- un komisijas weikals
no
Otto Westermana,
general-agenta no Pirmahs Kreewu uguns-apdroschinaschanas beedribas,
dibinatas 1827. gadâ,
Jelgawâ, Paleijas eelâ Nr. 16,
usnemahs wiswisadas apdroschinaschanas pret uguni, apgahdâ apdroschinaschanas uf pee-auguschu un behrnu dsihwibu, kâ ari wehrtibas papihru pirkschanu un pahrdoschanu eeksch- un ahrsemê. Turpat ari kuponi teek uf wislehtako nemti preti un prehmijas apdroschinatas pret isnihzinaschanu.
Guano, schpezial-mehslu un superfosfata pahrdoschana
if Ohlendorfa fabrikas Londonê. [42]

Tukumâ, Elisabetes eelâ № 4, Pehburgas weesnizâ, blakam Schihdu skolai, Strausa namâ, top par welti
stalla ruhme
dota. Nakts guletajeem par nummuru jamaksâ 30 kap. Kur diwi gultas weenâ nummurâ, tur 20 kap. par gultu. Ari war dabuht dahrgakus nummurus. [60]
Wezakais sulainis **Tannenbergis.**

Emburgas muischas
moderesch ana
uf stopeem
no Jurgeem 1885. g. ir isrentejama. [61]

Neprezejees ekonomijas
skrihweris,
kam labas leezibas un kas ari kreetns semkopejs, ir waisadsigs no Jurgeem 1885. gadâ Firksa Pedolê, pee Sabiles. [14]

Bagge-Asitê, pahr Preekules stanziju, teek neprezejees
dahrsapuisis
kas jau ko mahzijees un kam labas leezibas sihmes, uf pawasar' meklehts. [86]

Kokwilnas
schkehrinus
(twisti)
daschadâs pehrwês un nummurôs war dabuht pee
C. Höpkera, Jelgawâ,
[69] kolonialpretschu-, sahls un siltu pahro.

J. Bürgermeistera

J. Bürgermeistera J. Bürgermeistera

tehrauda pretschu bode,
Rihgâ,
ne tahlu no rahtuscha, Eelschrihgas Schahtu eelâ Nr. 7, blakam J. Jaksch & Co.
Lehgeris no
wislab. **Anglu** un **Wahzu amatneeku rihkeem** un **greeschamahm leetahm.**
Rinka-, dehlu-, dsirnawu- un **schkehrs-sahgi. Kaleju plehschas, laktas, skruhwstiki, ahmuri, klupes.**
Wislabakais **leets, brillu-, federu-** un **preeschu tehrauds.**
Ihsto I. S. J. Schaerschinga **kurpneeku naschu weenigâ pahrdotawa.**
Klehts atslehgas, — mahju, durwju un **logu apkalumi, naglas** un **stiftes. Logu, sirgu** un **sunu kehdes.**
Stempeleti labibas swari, stopi, besmeri, swaru bumbas un **swari, wijoles, harmonikas, zitereš, flehtes, klarnetes** un **jakts ragi. Droschibas eerotschi**, kâ: **flintes, pistoles** un **rewolweri ar wiseem peederumeem.** [77]

No Puhres muischwaldes
top pasludinahts, ka ta
gipsu, wisu labakâ wehrtibâ,
par schahdu zenu pahrdod:

weenu	asi, 6 pehdas kubikâ, swarâ 540 pudu,	50	rubl.	—	kap.
weenu	pusasi	25	„	—	„
weenu	muzu nemalta gipsa, swarâ 10 pudu,	1	„	30	„
weenu	muzu smalki malta gipsa, swarâ 9 pudi,	1	„	40	„

Top luhgts, pastellejumus uf leelakahm dalahm smalki malta gipsa masakais 8 deenas preeksch nonemschanas zaur raksiu Puhres muischwaldei, pee Tukuma, darihts sinamus.
Puhrê, 6. Janwari 1885. g. [64]

Sahrkus,
preedes un osola koka, lakeeretus, poleeretus un ar **drahnu** apwilktus,
wisu smalkakâ dekorazijâ,
peedahwâ par fabrikas zenahm
A. A. Zeidlers,
Rihgâ,
Nr. 32, Leelajâ Kehninu eelâ Nr. 32,
blakam Wahzu amatneezibas beedribas namam. [58]

Ed. Eksnera
seepju fabrika
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 27,
kur pagatawo:
weenkahrschas **drehbju masgaschanas seepes, toaletes-, glizerin-** un **medizinifkas** jeb **weselibas seepes, parfimerijas (oschamas leetas), tauku swezes, lahpas** un **ploschkas.** [56]

Rakstamo un **sihmejamo leetu**
pahrdotawa
— tiklab leelumâ, kâ masumâ, — kâ ari
konto-grahmatu
fabrika
no
Augusta Lyra,
Rihgâ, Kop-eelâ № 3,
peedahwâ par lehtahm zenahm wisas waijadsigahs leetas preeksch kanzelejahm un skolahm. [2]

Mans dsihwoklis
tagad atrodahs **Pehtera eelâ Nr. 8.**
[78] Kurpneeku meisteris **E. Neuburgs.**

Irlawas
seminarists,
kas gribetu no 1. Februara lihdſ Puhpolu swehtdeenai kahda sastimuscha skolotaja weetu ispildiht, war drihsumâ peeteldetees pee Lankowska un Likopa kgeem, Jelgawâ. [85]

A. Kühns,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 23, paschu namâ, **naschu kaleju un tehrauda pretschu pahrdotawâ,**
peedahwâ sem galwoschanas: **galda-, kabatas-, spalwu-, dahrsneeku-, bahrdas-, maises-** un **kaujamos naschus,** wisadas sortes **skroderu-, dahmu-** un **dahrsu schkehres, dsirkles, dahrsu-, dehku-, zimermanu-** un **rokas sahgus, tehjas-** un **kafijas maschinas** — jaunakâs formâs, **misina** un **bronsa lukturus, ogku pletiferus, zinka spannus** u. t. j. pr. — Reparaturas un slihpeschanas no dsirklehm un nascheem teek uf wisu labako isdaritas. [45]

Sludinajums.
Wehja sudmalas
atdod uf arenti uf wairak gadeem tuhlit jeb ari no Jurgeem 1885. g.
Tuwakakas sinas pee ihpaschneeka Eischena Monkewitza, krona Kalnzeema muischâ. [83]

Kalkus
tagad pahrdodu par nebijuschu lehtu zenu. Luhdsu pirzejus pahrleezinatees Jumprawmuisch. Skasbardôs. J. Balod (Taube.) [68]

Linu- un
pakulu dsijas
wisôs nummurôs,
kokwilnas schkehrinus
wisadâs pehrwês un nummurôs,
tihklu dsijas un **deegus**
pahrdod par **fabrikas zenahm**
K. Heilsbergis,
Jelgawâ, pee tirgus platscha, blakus apteekai. [51]

Дозволено цензурою. Рига, 21-го Января 1885. г.

Drukahts pee J. W. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht peelikums.)

Basniza un skola.

Sinas.

No Zeswaines. Pagahjuschâ 1884. gada konwentâ tizis zelts preekschâ it sawads preekschlikums preeksch apspreeschanas, proti, ka draudses skolas buhtu atmetamas. Kas schahdai eedomai par eemeslu, kas to lai sina. Deewa laime, ka leelakâ daka schihm domahm pretojuschees; it ihpaschi muhsu mihlots draudses gans A. kgs sirdigi aisstahwejis draudses skolas. Ja teescham reis notiktu, ka draudses skolu eenaidneeku wehleschanahs peepilditos, waj tad nebuhtu dascham labam uszihtigam jauneklim janoraudahs, ka bija japeeteek ar tik wis, zik pagasta skolâ pa trim seemahm eeguwis? — Bet zeresim wisu labu!

No Druweenas. Daschadas aprunajoschas walodas dsird pahr tâ sauktajahm sa-eeschanahm jeb Herrnhuteeschu deewakalposchanahm. Weenâ schahdâ sa-eeschanâ — jauna gada preekschwakarâ — scho rindinu sarakstitajam gadijahs buht klaht. Un kas pahr scho deewakalposchanu jaleezina? — Tas pats, kas pahr kuras katras kristigas draudses deewakalposchanu: Weens Deews, weena tiziba ..... Swehtos Deewa wahrdus sludinaja skaidrus, schkihstus, nesagrositus ar wisu weenteesibu un pasemibu. Kas Deewam kalpot turp aisees, tas atnahks taisnots sawâ mahjâ! Tikai gekeem un smehjejeem naw neweenas basnizas, kur tee waretu Deewu peeluhgt. —D. —

Is Plozkas. Trij'kungu deenâ scheijenes Lutera draudse swineja misiones swehtkus. Lihds simts un wairak draudses lozekku bija sapulzejuschees, kad no kora ehrgelu skanas draudsi usaizinaja, deewakalposchanu sahkt. Pehz nodseedatas dseesminas: „Kungs Kristus, tawa draudsiba ir lihgsma tawâ gaischumâ", eesahkahs altara liturgija. No altara ari mahzitajs tureja ihsu, bet swarigu un pee sirds eedamu runu pahr Dahw. dseesm. 147, 12.—15., it ihpaschi schos wahrdus eewehrodams: „Zian', slawè tawu Deewu!" — Pehz tam no kora behrnu balsites atskaneja un nodseedaja dseesminu: „Buhs weens gans, weens ganamais". Preeksch spredika draudse dseedaja: „Saulite tahs taisnibas, spihdi wisâs malinâs". Sprediki tureja pahr Jahn. 6, 68. 69. — Sprediki, pahr misiones lauku runadams, mahzitajs draudsei schos apustuła wahrdus: „pee ka mehs eesim?" tulkoja, norahdidams, ka schahda waizaschana ir koks un sislis ikweenam zeła wihram, kas Deewa un tuwaka mihlestibas zeła staigâ. — Pehz beigta spredika behrni atkal us balsihm dseedaja, un tad draudse pirmo perschinu no dseesminas: „Usturi sawu draudsi!" — Pehz beigtas altara luhgschanas un sanemteem swehtischanas wahrdeem ikweens dewahs preezigs mahjâs. Ad. Ligathne jun.

Seemas-swehtku eglite*)

Jelgawas kurlmehmo skolâ pagahjuschâ gada 20. Dezemberi.

Biju gan daudz reis pahr scho „Epatâ" weetinu dsirdejis, bet nebiju nekad wehl to apmeklejis, lai gan gadus trihs jau dsihwoju tik pahri werstes no tahs attahlu. Man nebija nekad wehl laimejees, ar tahs weetinas eedsihwotajeem eepasihtees; jo mani deenischkigee darbi bija arweenu tee kawekli, kas mani no tam aistureja, kaut gan to allaschin wehlejos. — Bet kad nu trescho atwentes swehtdeen' Jelgawas Latw. pilsehtas draudses mahzitajs Grafs'a kgs draudsei sinoja, ka nahkamahs zetortdeenas wakarâ buhschot Jelgawas kurlmehmo skolâ „Seemas-swehtku egliti" dedsinaht, turklaht paskubinadams draudses lozekkus, tur eerastees, jo buhschot ari tur deewakalposchanu notureht, — tad peeminetâ wakarâ, sawas deenas darbus pee malas metis, dewos turp. Gaischahs ugunis logôs un sehtas plazî jau no tahlenes rahdija, ka tè ir ihpaschi eewehrojams wakars. Us zeła wehl satiku zitus, kuri ar tahdu paschu noluhku soloja jautri us preekschu. Tâ nu bijahm drihs ween sehtas plazî, jeb labaki sakot — skolas dahrsâ. Bet kur nu tiksim eekschâ? — Tè ari nebija ko bihtees; jo tik lihds bijahm pee leelajahm durwihm peegahjuschi, tè mums jau no tahlenes sauza kahds skolotajs preti: „us preekschu! us preekschu!" — Preekschnamâ ee-eijot, muhs wehl ziti skolotaji sagaidija, un laipnigi eewadija labi paleelâ ruhmê, kura esot skolas istaba, un kura jau bija kâ peebahsta no zilwekeem. Tâpat wehl tai blakus bija kahda masaka ruhme, kura ari drihs peepildijahs. Pirmajâ ruhmê wehl bes zilwekeem atradahs diwi prahwas egles, bagatigi pilditas un puschkotas. — Drihs ari mahzitajs bija klaht. — Nu aisdedsinaja „Seemas-swehtku egles". Pehz tam nahza skoleni preezigeem waigeem, no kahda skolotaja westi un no ehrgelu musikas pawaditi, eekschâ. — Tad eesahkahs deewakalposchana. Wisu pirms dseedaja: „No debesihm buhs man atnest". Tad nahza wairak skolenu, zits pehz zita, un us kahda benkischa pakahpuschees, godbihjigi pret publiku paklanijuschees, stahstija katrs kahdu gabalinu no bihbeles stahsteem pahr Jesus peedsimschanu mums preekschâ. Dascham gan balss nahza smagi is kruhtihm, — bet daschi atkal it weegli un gandrihs skaidri runaja. Wisu skaidraki un saprotamaki no teem stahstija trihs, — 2 pahr Seemas-swehtku ewangelijumu un treschais „Ak saldais, mihlais Jesulin" u. t. t., tahs 3 beidsamahs perschas no dseesmas, ko pirmak dseedajahm. — „Pateesi, ir gan preeks to dsirdot un redsot!" — tâ dsirdeju daschus sakam, un ari es nepaliku bes eekschkiga preeka, to klausotees. Kahdam skolenam sajuka stahstot, — bet zik usmanigi tas skatijahs us skolas preekschneeka kungu, kursch tam tik weenu paschu wahrdu sazija is grahmatas preekschâ, un us reisi bija atkal us riktigâ zeła. — Tihri nemas newareja domaht, ka buhtu kurlmehmi behrni mums preekschâ. — Daudz no mihleem lasitajeem warbuht wehl tagad to negribehs tizeht, ka kurlmehmee ari eespehj runaht; jo daschus wehl tagad esmu dsirdejis runajam, ka kurlmehmee tapehz nerunajot, tamdehl ka teem mehle esot saistita. Nè, mihlee, ne buht tâ naw! Kurlmehmee tik tapehz nerunâ, ka tee newar dsirdeht, un tapehz neprot sawu balsi walodas wihsê islozihť, un ari nesina, kâ katru leetu nosauz. — Kurlmehmeem behrneem nu tas ir tik weenigi zaur sihmehm ja-eemahza. Saprotams, ka tas skolotajeem loti daudz puhlinu prasa. Tee newar wis, kâ pee dsirdoscheem behrneem tas noteek, wairakeem weenâ reisâ ko eemahziht; bet kurlmehmee ir jamahza katrs sewischki. — Bet nu lai peeteek, tik daudz pahr to stahstihts, — aprakstischu tahłaku eglites wakaru. — Kad kahda dała behrnu bija stahstijuschi, tad atkal dseedajahm: „Ak saldais, mihłais Jesu, nahz. pee manim sirdî dsihwot sahz" u. t. j. pr. Pehz tam mahzitajs tureja runu pahr teem wahrdeem: „Gods Deewam augstibâ, meers wirs semes un pee zilwekeem labs prahts!" — aisrahdidams us to, zik laimigi schee nelaimigee, tamdehł ka tee nu ari saprot Deewa besgaligu schehlastibu un teescham sina, ka Deews tik loti to pasauli mihlejis, ka sawu pascha dehlu tai nodewis. — Tahłak wehl runatajs paskubinaja wisus, nopeetni kertees pee kurlmehmo skolas leetas un palihdseht, zik ween spehdami, ka reis wisi Kursemes kurlmehmee behrni waretu tikt usnemti schinî namâ, un zaur mahzibahm tikt isglihtoti, ka waretu derigi palikt zilwezes sadsihwê, — un Kursemneekeem nebuhtu wis jakaunahs sawu kurlmehmo dehł. — Pehz tam deewakalposchana beidsahs ar „Swehti Kungs un sargi!" — Nu behrneem Seemas-swehtku dahwanas isdalija, pahr ko masee bija gauscham preezigi. — Wehl beidsot bija islikti sehnu un meitenu rokas darbi, kurus warejahm pehz patikschanas apskatiht. Wisi bija ihsti glihti strahdati, tâ ka daschi tos ar leelu patikschanu nopirka. Tâ nu scho un to wehl no skolas leetahm apskatidamees, schkihramees. — Bet, bet — Jelgawas kurlmehmo skola ar laipnigajeem skolotajeem un mundrajeem skoleneem mums paliks ne-aismirstama!

Sehrons.

*) Scho raksitu tapehz tik wehlu eesuhtiju, zeredams, ka warbuht zita spalwa, kurai Jelgawas kurlmehmo skola tuwaki pasihstama, scho darbu darinahs.

Mana pataustschanahs un stipra pils ir tas Kungs.

Ar twaiku eet ahtri, — bet kas gan nesina, ka ari eekschâ mums wiseem ir tahds twaiks, ar ko wehl ahtraki waram skrêt rihta puses us wakara pusi, pa sausu semi un pa juhru, bes twaika rateem un wiseem twaika kugeem? Tahs ir muhsu mas, zaur ko mehs bes ziteem spahrneem azumirkli waram lihds paschai saulei, lai gan saka, ka 20 milj. juhdschu no esot jaskreen, kad pee winas gribam tikt. To ari kahds no dseem godahts un zeenihts kungs ir manijis, kad rihta pahr to dahrgo 91. Dahwida dseesmu bija lasijis; jo kad winsch no jas gribeja iseet, sagahsahs apaksch wina kahjahm ar leeleem neem brugeta grihda, un winsch nokrita dsilâ pagrabâ. Bet zik ari bija ta slihkschana un krischana, ahtraki tomehr wehl winam swahs prahtâ no lasitahs Dahwida dseesmas tee wahrdi: „Winsch wehlehs saweem engeleem pahr tewi, ka tee tewi pasargâ us taweem zeleem, ka tee tewi us rokahm nehsâ, ka tu sawu kahju nekahda akmena nepeedausi." Un schihs domas pahrwehrschahs pat ahtri par luhgschanu, un ta luhgschana par Amen. Bet pretî ta Amen, ko tas Kungs pee schihs luhgschanas peelika, krita lihds to kungu daudz un leeli akmeni dsilumâ, — tomehr winsch pats gluschi ne-eewainots, un tahs asaras, ko tas raudaja, nebija wis sal un behdu asaras, bet preeka un pateizibas asaras par ta Kunga Amen ko tas bija dabujis dsirdeht. Tas kungs isnahza ar sawahm pirkahjahm no pagraba; bet tee akmeni, kas lihds ar winu semê bijaj gahsuschees, ar smagu neschanu bija janess pa pagraba trepehm eschâ, un to leelako diwi wihri ir nesuschi, un to padarijuschi, tee sa peeres sweedrus ir noslauzijuschi. K.

Dahwanas.

Ewang. Lutera palihdsibas lahdes Leepajas aprinka komitejas dara zaur scho sinamu, ka winai no schahdeem mahzitajeem 1884. draudschu dahwanas eemaksatas:

1)	No mahz.	H. Brasche, Nihzê, is Skodas dr.	22 rubl.	50 k.
2)	„ „	Rosenbergera, is Renges dr. . . .	12 „	25 „
3)	„ „	Weide, is Grobinas dr.	10 „	— „
4)	„ „	Proktora, is Deenwid.-Durbes dr.	8 „	— „
5)	„ „	Otto, is Ehdoles dr.	39 „	— „
6)	„ „	Raedera, is Kuldigas Wahzu dr. .	95 „	— „
7)	„ „	Raedera, is Lutrinu dr.	9 „	— „
8)	„ „	Raedera, is Rendes dr.	4 „	— „
9)	„ „	H. Brasche, is Bahrtawas dr. . .	23 „	— „
10)	„ „	Hugenbergera, is Popes-Rindes dr.	25 „	— „
11)	„ „	v. Jannawa, is Piltenes dr. . .	9 „	— „
12)	„ „	Berndta, is Wentspils dr. . . .	46 „	— „
13)	„ prahw.	Hillnera, is Landses u. Uschaw. dr.	48 „	— „
14)	„ mahz.	Czernay, is Saldus dr.	35 „	— „
15)	„ prahw.	Johannsohna, is Seemel-Durb. dr.	25 „	— „
16)	„ mahz.	Zeidlera, is Apriku dr.	12 „	— „
17)	„ „	Riemschneidera, is Ruzawas dr. .	25 „	— „
18)	„ „	Schoena, is Leepajas Latw. dr. .	24 „	— „
19)	„ „	Krause, is Dundagas dr.	25 „	— „
20)	„ „	Conradi, is Sakaleijas dr. . . .	15 „	— „
21)	„ „	Beuthnera, is Ugales dr.	5 „	60 „
22)	„ „	Bocka, is Preekules dr.	12 „	— „

Lozeklis un darischanu waditajs: Mahzitajs E. Kluge.

Dahwana.

Preeksch ewang. bihbeles beedribas no Walles draudses zaur mahzitaju Hesselberga kgu eemaksati 7. rubl. 15 kap. — Sirsnigas pateizibas un Deewa swehtiba mihleem dewejeem!

Direktors: C. von Fircks.

Anlihse.

Stahsts is Latweeschu sadsihwes.

(3. Turpinajums.)

Tè ari Anlihses sirdî wiss aukstums beidsahs, un schehlabas winu pahrnehma, ne sewis dehł, ne sawas mantas dehł, — nè, sawu behrnu dehł, wina dehł, kas preeksch winas bija pasudis! Kahda balss winas sirdî sauza dikti un bailigi: „Winsch ir projam! Winsch ir pasudis! Winsch ir nelaimigs! Un es winu atstahju! Es no wina nowehrsos, kad warbuht wehl bija laiks, winu glahbt!"

Wina apkampa sawus behrnus, un ar ruhktahm sahpehm un karstu mihlestibu speeda tos pee sawas kruhts. Ta bija weenigâ manta, kuru wina no sawa wihra bija mantojusi; behrnu waidas winai gahja pee sirds. Toreis, kad tikai launas domas to beedeja, wina bija sawu wihru aukstî atstahjusi; bet nu, kad breesmigâ pateesiba winai preeksch azihm stahweja, ka winsch pats zaur sawu wainu bija tapis nelaimigs, — nu ari mihlestiba radahs winai sirdî.

Ak, salihdsinadama, meerinadama, dseededama mihlestibas wara! Daudzreis winai wiss stahw preti: sapraschana, pateesiba, atsihschana! Atmesta, aisleegta, nizinata, — un tomehr mihlestiba isgahschahs jaunâ spehkâ, kâ pawasara, kuru nekahda wehtra newar aiskaweht seedeschanâ, — lai gan Tu esi nizinahts un apsmeets grehzineeks un laundaris, — es zitadi newaru: Taws wahrds ir manâ sirdî eerakstihts, — es Tewi tomehr mihlu, wiseem par spihti! Ka es Tewi gribeju eenihdeht, Tewi aismirst, bija tikai leekas domas, — un kad Tawa waina muhs us muhschibu schkirtu, manu sirdi no Tawas wina nekad neschkirs.

Masahs trihs meitenes palika pee mahtes. Tehwa mahsa gahja atpakal meschâ, un dsihwoja tur pee kahda ogłu dedsinataja, kas bija winas radineeks.

Bija auksta, tumscha nakts, kurâ Ewalts us redeku rateem tika us pilsehtu aisweests. Safeets, winsch sehdeja ratôs un wehlejahs, ka nakts buhtu wehl tumschaka, lai wina meschs, zaur kuru tas brauza, wina launu neredsetu. Pirmajâ pahrsteigschanâ winsch bija sajuzis, apstulbis; winsch domajahs sewi par pasuduschu. Nu wina sapraschana lehnam atmodahs; winsch elpoja ahtri, kâ slihkonis. Kas bija sinams? Kas bija atrasts? Waj Drikse bija sakerts, kas winus bija nodewis? Warbuht ka tahs bija tikai eedomas, nedroscha grahbstischanahs, kura nejauschi us riktigajahm pehdahm nahza. Brihscham winam eenahza bailes prahtâ, un winsch gribeja wisu isteikt, — brihscham atkal winsch apnehmahs, ar sawu Tschigana droschibu wisu noleegt. — Bet tomehr tagad, paschâs breesmâs un bailês, kuras winam usmahzahs, Anlihses peemina bija stipraka par to wisu wina sirdî. Tee wahrdi: „drihsak lai puisens guletu esara dibinâ muhschigâ newainibâ, nekâ es sawu roku sneegtu, lai winsch tahds paleek, kâ Tu", skaneja wina ausîs kâ lahsti, kurus ta winam bija saukusi pakal. Kas ari ar winu lai notika, — to winsch sinaja, ka wina preeksch ta bija pasudusi — muhschigi! Ziti wehl warbuht tizetu, ka winsch newainigs, — wina nè. Wina to pasudinaja, eekams ta wehl ko sinaja. Un waj tad winsch bija wainigs? Waj winsch bija slepkawa? Waj winsch buhtu Drikši aiskawejis, ja tas buhtu bijis eespehjams. Winam bija schehl wezâ wihra, kas besspehzigs pee semes pakrita; winsch naudu no ta nebija nehmis, — neweena grascha. Bet kâ lai nu winsch sawu newainibu peerahditu? — Kad Drikse un Schihds sakerti, tad bija pateesiba weenigâ glahbschanahs. Bet kâ lai Drikši buhtu warejuschi sakert? Winsch gudri sargajahs, — un tâpat ari Schihds. Zilweku, kam naw mahj'weetas, dabuht rokâ, ir gruhti. Waj winam bija Drikši usdot? To winsch newareja! Winsch apnehmahs noleegt katru saweenoschanos, katru sabeedribu. Winsch sinaja, ka kad masako neezinu isteiza, tad winam bija wiss ja-issaka, — turpreti kad islikahs, kâ kad no wisa neka nesinatu, tad neweens tam newareja nekahdas wainas peerahdiht.

Tâ sagatawojees un stipri apnehmees, sawu gudribu isleetaht, winsch eesahka bailigo un gruhto karu ar pateesibu, skaidri apsinadamees, ka katrs ne-apdomigs wahrds winam waretu buht skahdigs. — Slepkawiba bija wisâ apgabalâ pasihstama. Nepazeetigi wisi gaidija spreedumu, un pastarpam laudis nokuhlahs ar isdomateem neekeem, kuri slepkawas wainu wehl paleelinaja. Arweenu jaunas sinas nahza, saimneeka aisleegumam par spihti, wina mahjâs, Anlihses behdu pilno sirdi eewainodamas.

Wisi lauka darbi bija pabeigti; seema bija klaht. Sneegs guleja us laukeem un plawahm, un saule, kura, sesches ihsas stundas spihgułodama, balto semi apspihdeja, dewa drihs garajahm naktîhm weetu. Laudis lihda masajâs istabâs, kuras degdams skals wahji apgaismoja, un krahja garajâ seemas meegâ jaunus spehkus preeksch gruhtajeem wasaras darbeem.

Preeksch Anninas, Ewas un Trihnites schi bija behdiga seema. Ilgoschanahs pehz tehwa buhdas apspeeda winahm sirdi. Kas meschâ ir dsimis un usaudsis, ilgojahs, tur tikt atpakal, — kâ juhrmalneeks pehz juhras. Zik knaps bija wiss; zik nopeetns un bahrgs bija wez-tehws. — Melnahs azis bailigi skatijahs no kakta ahrâ; winas sajuta, ka tehwa grehki ari winahm bija janess. Winas bija tikai swaschineezes, slikti audsinatas Tschigana meitenes; turpreti mahte un brahlis tika kâ mahju behrni un mantineeki eeskatiti.

Leetai wilzinajotees, lauschu mehles arweenu wairak apklusa. Beidsot pawasar' spreedums tika sinams. Tas skaneja: „Par newainigu atsihts, dehł truhkstoschu peerahdischanu."

To neweens nebija gaidijis. Wisi bija Ewaltu par wainigu turejuschi. Ka winsch bes strahpes tizis walâ, islikahs pawisam pretlikumigi. Kahdas peerahdischanas tur bija waijadsigas? Waj ar to nebija deewsgan, ko jau sinaja? Waj slepkawiba tâ wareja palikt, bez ka wainigais tiktu apstrahpehts? Kahda droschiba tad bija? — Tahdas prasibas un suhdsibas bija dsirdamas. Teesnescha amats rahdahs tik tahdeem weegls, kureem ar to naw nekahdas darischanas. Labprahtigi un ahtri eet wahrds „wainigs" lauschu walodâs; wisi pagehr atlihdsinaschanu par noseegumu. Bet kas nepratejam isleekahs tizams, wehl sen naw pateesiba preeksch teesnescha. Winam wiss gul preeksch azihm, kas wehl waretu buht gaidams, domajams, eespehjams, — wisi sahnu zeli, kuri warbuht galâ wehl isswed us pateesibu, jeb tai tuwu eet garam. „Dsiłakais domatajs ir arweenu lehnakais teesnesis".

Ewalts bija palizis pee zeetas leegschanahs. Preeksch winu wainas negadijahs neweena deriga peerahdijuma. Winsch atsauzahs us meschakunga issazijumeem. Ar to winsch bija tanî nakti, kurâ flepkawiba notika, bijis kopâ. Winsch bija klaht bijis, kad Ewalts sawu suni bija nosschahwis, un pee tam sawas drahnas nosmehreja. Nero, ustizamais suns, isglahba zaur sawu nahwi sawa kunga likteni.

Bet ko tas palihdseja? Ewalta gods bija sudis. Neweens netizeja, ka winsch newainigs. Wefels mahkonis ar sliktahm domahm un suhdsibahm bija pahr winu isgahsees; tikai truhka waijadsigo peerahdijumu un wina pascha isteikschanas. Kaina sihme, kura tam no laudîhm bija us peeres usspeesta, nepeetika, lai pateesibas strahpedamo roku pret winu apbrunotu. Zeetuma durwis winam atwehrahs, un winsch tapa atlaists.

4.

Pawasara bija schinî gadâ loti silta. Maija eesahkumâ wisas plawas ar saku sahli bija apklahtas; behrsi sahka plaukt, un masas, smarschigas lapinas bija redsamas, kuras wehjsch schurp un turp wehdinaja. Dseltenas pukes gresnojahs wisôs grahwjôs, un wardes tupeja us tahm un sildijahs siltajâ pawasaras saulitê.

Sawu wezaku dahrsâ Anlihse stahdija kartufelus. Kahds pretschu Schihds gahja pa leelzeku ahrpus sehtas garam. Winsch palika stahwot, atsuteja sawu paunu, kuru tas us muguras nesa, ar speeki un slauzija sweedrus no peeres.

„Lab'deen, meschasarga gaspasch'!"

„Paldeews, Leiser!"

„Schodeen brangi karsts. — Pirzeet ko no manis."

„Nè, man naw naudas, un naw ari walas; Tu redsi, — es strahdaju."

„Nu, to jau Juhs gan sineet! Juhsu wihrs staigâ brihws apkahrt; tadschu reis wini to walâ palaiduschi."

„To es sinu!" bija atbilde.

Wina noleeza galwu dsilak, lai waigu nosarkschanu paslehptu. Wina sabihjahs, kad kahds winas wihra wahrdu peesauza.

Semkopiba un saimneeziba.

Kapeikas wehrtiba laukſaimneezibas ſinâ.

„Kur mana nauda paleek? Es tadſchu it neka ne-iſdodu neleetigi, un peetaupu, zik ween tik eeſpehjams, bet kà newaru, tà newaru iſtikt!“ Tà dſirdam ſcholaik' daſchu ſemkopi ſuhdſotees, kas nemaſ ne-apdomà, ka pats pee tam wainigs. Jo kad winſch ari peetaupa, un nekur newaijadſigi ne-iſdod, tad tomehr ar to ween rubkus newar eekraht. Wiſpahrigi der ſchai ſinâ, ka pat maſakahs leetas pareiſi iſleetà un nopeetni puhlejahs ar pelniſchanu; jo zaur to ir naudas graſcha eekrahſchana wiswairak panahkama, — bet tas netop deewsgan eewehrots.

Jt pateeſigi ſkan ſchee wahrdi, ka katrai kapeikai laukſaimneezibas ſinâ buhs atraſt ſawu goda weetu. Un teeſcham ſchai ſinâ ſcheem wahrdeem japeepildahs; jo ſemkopju pelna paſtahw tikai if daudſ maſeem eenahkumeem, kuri zaur ruhpigu taupiſchanu ar laiku ſakrahjahs leelakâs ſummâs. No ſcheem eetaupijumeem buhs maſak preekſch leekas tehreſchanas, preekſch greſnuma iſdot, nekà tee ja-iſleetà preekſch wiſas ſaimneezibas. Tamdehl gribam ſcheit atgahdinaht tikai uſ ſchahdeem nelabumeem, kuri zelahs zaur ne-uſmanigu mehſlu iſleetaſchanu, zaur lopu baribas un ſalmu iſſchkehrdeſchanu, zaur lopu baribas krahjuma ſliktu eedaliſchanu, un tad atkal, kad pee lopu ehdinaſchanas naw deewsgan uſmanigs, pee kam daſchu ſtopu peena maſak dabon, un kad ratus, ſirgu- un lauku rihkus par ahtru nobruhkè, tos uſ lauka wehjam un negaiſam atſtahdami, jeb ari, kad kalpi ar teem nekahrtigi apeetahs. Kad ſcheit pahri kapeikas ihſtà laikà iſleetà, tad ar tam daudſ wairak panahkams, nekà wehlak ar rubli.

Ari to neweens nenoleegs, ka loti derigi, kad wiſas ſaimneezibas prezes, kuras nodomatas weſt uſ tirgu preekſch pahrdoſchanas, top glihti un kreetni ſagatawotas, zaur ko daudſ augſtakas zenas panahkamas, — par peemehru: labi tihritu labibu ikkatrs pehrk mihlaki un ſamakſà par to daudſ wairak, tà ka ne ween tihriſchanas makſa top bagatigi atlihdſinata, bet ari maſ'graudi atleek, kurus war iſleetaht.

Tàpat tas ir ar ſehklas labibu, pee kam wiſi maſee graudi kà pawiſam nederigi top meſti projam, — bet otradi nemot, tee atraſtu ſaimneezibà ſawu derigu iſleetaſchanu. Maſee graudi gan dihgſt, bet if wineem rodoſchees ſtahdi top no ſpehzigakeem ſtahdeem apſpeeſti, un tamdehl ne-eenahkahs.

Ari labu, ſkaidri ſagatawotu ſweeſtu ikkatrs labpraht pehrk, un par to wairak ſamakſà, — un kad ſweeſtam laba garſcha, tas atrod drihſ daudſ pirzeju. Tàpat ir ari ar wiſahm zitahm ſaimneezibas prezehm, pee kuru ſagatawoſchanas naw puhlini taupiti; kamdehk tahs ari eeguhſt leelaku zenu.

Ari laiks ir nauda; bet nekur zitur netop laiks tik nederigi iſſchkehrdehts, kà laukſaimneezibas ſinâ. Maſ rehkinot, tomehr par weenu darba ſtundu ar kalpu un ſirgu jarehkina 10 kap. Zik kapeiku gan ſanahktu par wiſu gadu, kad laiku labaki iſleetatu! Tamdehl buhtu loti wehlejams, kad katrs ſemkopis pahr ſawahm nama durwihm uſrakſtitu ſchos trihs wahrdus: „laiks ir nauda“; jo zaur laika ſaudeſchanu top ari nauda ſaudeta.

Tad wehl greeſiſim ſawu eewehribu uſ weenu nekahrtibu, kura naudas eenahkſchanu un maſas ſaimneezibas uſplaukſchanu daudſ wairak kawè, nekà to war domaht. Wiſpahrigi nemot, atrodam gandrihſ wiſur to ceradumu, ka ſaimneekam un ſaimneezei — ikkatram ſaws ihpaſchs naudas maks, un ka no abeem neweens ihſti neſina, zik weens eenem un iſdod. — Saimneeks dabon ſawas eenemſchanas if pahrdotas labibas un pahrakeem lopeem; turpretim ſaimneezes eenemſchanas paſtahw if pahrdota ſweeſta, ſeera, pauteem (olahm), kà ari if aitahm, zuhkahm un putneem, kurus ta audſè preekſch pahrdoſchanas. Wineem ari katram ir ſawas ſewiſchkas iſdoſchanas, un tà tad daudſ reiſ ſtarp abeem laulateem draugeem zelahs ne-uſtiziba, — jo ſaimneeks domà, ka ſaimneezei wairak naudas, nekà ta ſakahs eenehmuſi, jeb ta ko ſlepeni pirkuſi un preekſch tam kahdu dalu no eenemtahs naudas iſdewuſi; turpretì atkal ſaimneeze pee ſewis domà, ka wihrs leels ſihkſtulis, kas tai it neka nenowehl, bet katru kapeiku, ko ta eenehmuſi, tai nopraſa, kur palizis. Bet ja grib, ka ſaimneeziba uſplauktu, tad ſaimneekam ar ſaimneezi waijaga ſtrahdaht kopâ uſtizigâ weenprahtibâ. Saimneekam peenahkahs ar ſaimneezi apruna tees un tai iſſkaidrot, zik preekſch waijadſigahm iſdoſchanahm naudas uſees, un zik tahlu ar eenemto naudu iſtiks. Ja ſaimneeze ſapratihs ſaimneeka domas un ſinahs, kas tam uſ preekſch-deenahm ir ja-eegahdà, tad ta buhs winam par ſcho uſtizibu jo pateiziga un zenſiſees ari no ſawas puſes zaur leelako taupibu par to gahdaht un ruhpetees, ka ſawa wihra noluhku waretu weizinaht. Saimneezei tà ruhpejotees, wairs nenahks prahtà, no ſaweem eenehmumeem preekſch ſewis ihpaſchi kraht naudu. Tad ari ſaimneeks no ſawas puſes pret winu nebuhs ſkops; bet tai labpraht wehlehs eegahdaht, kas tai preekſch apgehrba un ſaimneezibas buhs waijadſigs. Un ſaimneeze, redſedama, ka wihrs tai wiſu, kas derigs, labpraht nowehl, — to godahs un wehl taupigaki dſihwos, lai iſdoto naudu atkal waretu jo drihſ eekraht. Saimneeks zaur to wehl wairak eemanto ſaimneezes uſtizibu, kad tas tai wiſu iſſaka, ko preekſch ſewis iſdewis. — Tikai tur, kur ſchahda weenprahtiba walda, mahju dſihwe uſplaukſt. Tur ari kapeikas, kà pileeni, weena pee otras krahſees un ſwehtibu ſekmehs.

Sinams, ka pee laukſaimneezibas kopſchanas wiſu pirms uſ to jaluhko, lai zaur ſemes kopſchanu un lopu audſeſchanu waretu panahkt leelakas eenahkſchanas; bet ka ari tahs kapeikas, kas panahkamas zaur taupiſchanu, kà ari zaur puhlineem un ruhpeſchanos pee katras prezes pahrdoſchanas, ne maſâ mehrâ ſpehj pabalſtiht, ka ſaws labs naudas graſìs eekrahjahs, — tas ir, ko ſchodeen gribejahm ſewiſchki eewehrot.

Sintenis.

Eewehrojumi

pee pareiſigas lopu audſinaſchanas un truhkumu peeſihmeſchana, kas wehl daſchâs weetâs rodahs.

Lopu audſinaſchana ſemkopjeem ir no leela ſwara un ne-iſteizama labuma. Semkopim allaſch un allaſch ir jadomà un jagudro, uſ kahdu wihſi tik weeglaki waretu ſewim no tahs wislabakahs ſugas ſaimneezibà waijadſigos lopus ee-audſinaht un eegahdaht. Laba un kreetna lopu ſuga ir ſemkopim leela un dahrga manta. Lai gan daſchu reiſ jau runahts pahr lopu audſinaſchanu un winas kopſchanu, tad tomehr zeru, ka nebuhs neweetâ, kad ari tagad wehl kahdus wahrdus ſchai leetai par labu un uſmudinaſchanu tai ſinâ uſſihmeju. Lopu audſinaſchana un kopſchana ir tik ſwariga leeta, ka pahr to allaſch un allaſch war rakſtiht un derigus eewehrojumus peeſihmeht. Kas lopu audſinaſchanu zeeni un uſ to nopeetni zenſchahs, tas ſawu ſaimneezibu wed uſ augſtaku pakahpeenu; bet turpretì tas, kas maſ par to behdà un nekahdâ ſinâ ſewim ruhpes netura, ſagahdà ſaimneezibai un ſaweem laukeem, no kureem winſch waretu bagatu plauju nemt, knapibu, pat truhkumu, ka maſ kas no wineem atlez. Lopu audſinaſchana ir wiſas lauku kopſchanas grunte un pamats. Kur lihdſ ar lauku kopſchanu ari lopi teek audſinati, zik un kà waijaga, ſaimneeziba war eet uſ preekſchu, ſelt un ſakot, — un tas ari newar zitadi buht. Ja lopu nebuhs, tad ari nebuhs mehſlu, — un „mehſli ir ſemkopibas dwehſele“. Kur mehſlu truhkſt, tur lauki noleeſos un ar katru gad' neſihs maſak augku, un ſemkopim wiſu ſawu muhſchu buhs jadſihwo truhkumâ, — pat nabadſibâ. Bet waijadſigos, labos mehſlus tik ween war dabuht no labi kopteem lopeem. Kad ſtalli papilnam labu, ſpehzigu mehſlu, tad lauks, tos dabujis, neſihs labus augkus un pildihs ſemkopja maku. — Muhſu mahju lopi ſtahw wehl loti ſemâ kahrtâ, un tas nahk tikai tamdehl, ka muhſu lopu turetaji maſ uſ pareiſigu lopu waiſloſchanu un kopſchanu rauga. Tàpat kà pee ikkatras leetas, ari pee lopu tureſchanas waijaga ſawas iſmanas, — un kur ta truhkſt, tur lopu kopſchana ne-eet uſ preekſchu. Muhſu ſaimneezes ir lopu kopejas; jo ſaimneekam, kà rahdahs, pa leelakai dalai paſcham lopu kopſchanu pahrſkatiht, maſ walas atleek, jeb tas atlauj ſcho ſaimneezibas dalu ſaimneezei, tamdehl ka tas darbs wairak uſ ſeeweeſchu rokahm gul. — Saimneezes, dehl daudſ un daſchadahm ſihkahm rihkoſchanahm ſaimneezibà, maſak laſa laikrakſtus un zitas derigas mahzibas grahmatas, nekà ſaimneeki. Winahm atleek maſak laika un walas, ar ziteem ſa-eetees un pahr ſaimneezibas eewehrojumeem ſarunatees. Ari par ſeeweeſchu garigo attihſtiſchanu preekſch ſaimneezibas pee mums wehl loti maſ teek gahdahts, — un tà tad noteek, ka daſcha ſaimneeku meita, no kuras mehs jautru ſaimneezi zerejahm redſeht, daudſ labaki prot klaweeres ſpehleht, nekà telus un gowis ſlaukt. — Bet daſchi ſemkopji, kam lopu audſinaſchana un kopſchana mihla un ruhp, ir paſchi jo dſili ſchai ſaimneezibas nodalà eeſkatijuſchees, — un tà tad waram zereht, ka uſ preekſchu ari ikweens ſemkopis ar uſmanibu pee lopu kopſchanas un audſinaſchanas ſpeediſees. Zaur to, ka aiſweenu leelakas praſiſchanas pee ſemkopibas zelahs, ari lopu kopſchana pee mums ees uſ preekſchu, — un kad paſchi ſemkopji pee tahs pee laika neſteigſees, tad nahkamiba winus pee tam peeſpeedihs. Jo beſ pareiſigas lopu audſinaſchanas un kopſchanas kreetna ſemkopiba naw domajama. Ihpaſchi, kà ſcho brihdi rahdahs, pee mums buhs lopu kopſchana ar wairak iſmanas ja-uſnem, un ihpaſchi tamdehl, ka no zitahm gubernahm, dehl dſelſzeku iſplatiſchanahs, loti daudſ labibas ir gaidams, un pret kuru konkurenzi muhſu ſemkopjeem gruhti nahkſees ſtrahdaht.

(Turpmak wehl.)

Petroleja kà lihdſeklis preekſch maſchinu tihriſchanas.

Pee maſchinu leetaſchanas ſemkopibà beeſchi atgadahs tas nelabums, ka maſchinu wadiſchana, tihriſchana un kahrtibà uſtureſchana — daudſ reiſ tahdeem zilwekeem top atlauta, kas no tam maſ ko ſaprot. Tàpat ari ſchahdu dahrgu rihku apſtahſchanahs darbibà ir ſaweenota ar ſaweem nelabumeem, kuri no putekleem zelahs un kulamahs maſchinas, gehpeles un lokomobiles loti kawè, ka newar ſkaidri groſitees wiſâs ſawâs dalâs. Ta wiſu labakà ſmehres ella, ſaweenodamahs ar putekleem, ſabeeſè un paleek daſch'reiſ tik zeeta, ka maſchinai dalas ja-atnem un lehgera tihriſchana ja-iſdara ar uguni. Preekſch wiſahm ſmehretahm maſchinu dalahm, lai tahs gruntigi un pilnigi teek tihritas, iſrahdijees par derigu, kad tanis eeleij petroleju, — un pee tam naw waijadſigs, ka maſchinu dalas buhtu ja-atnem. Par peemehru: kad kulamo maſchinu, kura 3 lihdſ 4 mehneſchi ſtahwejuſi brihwà, grib leetaht, tad tai wiſi ſmehrejamee zaurumi ar petroleju japeeleij pilni, pehz tam maſchinai jalaiſch eet pahri minutes, un tad wehl ja-eeſmehrè kahdas reiſas. Petroleja wiſus netihrumus ahtri iſdeldè, un pat beeſakà fabeeſejumu kahrta ahtri noſuhd. Pehz tam ir paraſtà ſmehres ella leetajama. Petroleja ir ari preekſch ſaruhſejuſchu arklu tihriſchanas loti deriga.

Sintenis.

„To es tuhlit teizu,“ Leiſers turpinaja; „winſch preekſch teem ir par gudru. Winſch ir gudraks nekà wiſi ſmalkee kungi kopà!“

„Kur winſch tagad ir?“ Anlihſe gribeja praſiht, — bet kahda eekſchkiga wara aiſtureja winai luhpas.

Leiſers runaja tahlak, kà kad tas winas praſiſchanu buhtu dſirdejis, ſazidams: „Winſch ſchinî apgabalà negrib palikt. Tur winam ir taiſniba; laudihm papreekſch japaleek kluſu. Es winam zitu weetu apgahdaju. Sinams, daudſ pelnas winam tur nebuhs; bet preekſch eeſahkuma tas neka neſkahdè, kamehr tè to leetu aiſmirſſhs.“

„Uſ kureni winſch eet?“ Anlihſe praſija ar wahju balſi.

„Uſ Dundagas leelajeem meſcheem. Winſch zirtihs kokus un dedſinahs ogles; tur meſchà ir arweenu darba deewsgan. Winſch iſnems no teeſas atwehleſchanas ſihmi; jo winam japeerahda, kur winſch uſturahs. Pehz pahri gadeem winſch ir atkal wihrs uſ kahjahm; winſch prot dſihwot, — winſch ir gudrs.“

To runajis, Schihds gahja ſawu zeku un atſtahja Anlihſi dſiłâs domâs nogrimuſchu. Winas ſirds behdajahs pehz ſawa wihra; tomehr wina zeeſchi bija apnehmuſees, ſawa dehla labad, pee wina neeet. Wina gribeja wahrdu tureht, ſawam behrnam dſihwot, un to bagatu un laimigu padariht.

Wakarà, kad Anlihſe no darba gahja mahjà, winas meitas ſkrehja tai preti ar plikahm galwahm un ſpihgułodahm azihm, ſaukdamas: „Ak, memmin! memmin! Wezà Urſele ir atnahkuſi! Tehws winu ir ſuhtijis, — nahz ahtri!“

Bet iſtabas tuwumà bija ſkanas balſis dſirdamas; eekſchà bija ſtrihdus. Wezmahte ſehdeja pee loga un tureja maſo dehlinu uſ klehpja; tas ſita pee ruhts un ſmaidija mahtei preti. Weza Urſele ſtahweja kaktà, raudadama, un pahrwilka galwas lakatu pahr azihm un ſlauzija ar to aſaras. Saimneeks dikti un dufmigi rahjahs, ſazidams: „Waj Tu tagad ſaprati? Eij tuhlit atpakal un paſaki winam wiſu to. Mans ſnots winſch wairs naw. Mana meita ir godigu wezaku behrns, un gar winu tai wairs naw nekahdas dalas. Kas man wina wahrdu peeſauks, to es ar rungu no mahjas iſdſihſchu, — jeb kad winſch pats manà ſehtâ rahdiſees, tad es winu ar ſuneem iſrihdiſchu. Tas ir mans beidſamais wahrds! Taiſi, ka Tu teezi projam, un neneſs wairs nelaimi manà mahjà, jeb zitadi Tu dabuſi manu duhri baudiht.“ — Winſch atrahwa durwis, un kad wezà drebedama bija iſgahjuſi, tahs atkal aiſſita.

Anlihſe ſtahweja, bahla kà lihkis, blakam ſawam tehwam. Duſmas uſ ſawu tehwu winu pahrnehma. Winai bija, kà kad tai ween peederetu teeſiba, Eewaltu paſudinaht, nizinaht, jo tas bija winas wihrs; — waj zitam bija brihw, à no wina runaht, — pat kad tas bija winas paſchas tehws? — Atkal winas ſirds ſchaubijahs un ilgojahs pehz paſuduſchà, — tè mahte peenahza un eelika puiſenu tai rokâs. Behrns mihligi winai peeglaudahs un ar ſawahm rozinahm glaudija tai waigus, kà kad tas gribetu atgahdinaht ſawu jauno dſihwibinu, par kuru ta ſawu dſihwibu upureja. Wina ſahka raudaht. Schnukſtedama ta runaja: „Mans dehls! mans mihlais behrns! Turi mani zeeti, Anſit', — es jau eſmu Tawa! Bet mana ſirds luhſt aiſ ſahpehm!“

Wiſeem draudeem par ſpihti, wezà tehwa mahſa tomehr nahza atkal mahjâs, — bet tikai lihdſ dahrſa ſehtai. Tur wina paſauza behrnus un runaja ilgi ar teem. Wakarà bija meitenes loti preezigas; winas dſeedaja un danzoja pa aitu baru. Bet wehlak Trihnite eeſahka raudaht un negribeja guleht.

„Kluſu, behrns! Tu uſmodinaſi brahli!“

„Ak, maht'!“

„Nu, kas ir?“

„Laid mums brahli lihdſ.“

„Uſ kureni?“

„Pee tehwa, — un nahz Tu ari lihdſ.“

„Mukkibas!“

„Nè, maht'! Mehs riht' eeſim. Urſele mums atnahks pakal. Un pariht' mehs brauklim ar tehwu tahlu, tahlu projam no ſcheijenes — leelà meſchà; tur buhs ſtirnas un ſaki, un ſemenes un ſehnes.“

Mahte apmeerinaja behrnu. Kad tas jau ſen bija aiſmidſis un faldi ſapnoja, Anlihſe guleja wehl arweenu beſ meera un beſ meega, un ſpeeda roku uſ ſirds, kurà atkal dſwas waras ſpehkojahs: mihleſtiba uſ ſawu wihru un ruhpes par behrna labklahſchanos.

Otrà deenà maſahs meitenes gahja projam. Mahte ſaſehja pati knupiti un ar brahli pawadija winas lihdſ leelzelam, kur Urſele gaidija. Tad wina noſehdahs zela malà un ſkumigi ſkatijahs tahm pakal, kà maſahs kahjinas uſ preekſchu ſteidſahs, un ſtarpa, kura winas ſchkihra, palika arweenu leelaka un leelaka, kamehr meitenes zela lihkumà bija paſuduſchas. Nu tahs bija atkal redſamas uſ kalnina. Sarkanee lakatini tika no wehja wehdinati. Winas ſkrehja wezajai tehwa mahſai papreekſchu — behrniſchkigà nepazeetibà, gribedamas jo drihſ mehrki ſaſneegt. Winas tadſchu ari tehws gaidija, ar kuru tahs ſen nebija ſatikuſchahs. Waj winſch newareja tahs tik pat laimigas dariht, kà ſenak, — ween'alga, kur winſch tahs aiſweda? Ak, zik nabadſiga iſlikahs Anlihſei uſ reiſ winas paſchas dſihwiba! Zik neeziga wiſa bagatiba! Wina bija puiſenu nolikuſi uſ ſahles; winſch ſneedſahs pehz pukehm un ſahlehm, kuras winam bija apkahrt. Anlihſe, noraudajuſees, noleezahs pee ſpehledamà behrnina un ſazija: „Preekſch Tewis es to daru, Anſit', — preekſch Tewis, mans mihlais behrns, lai Tew reiſ labi klahtos, lai Tu tiktu laimigs un bagats! Schè, nem ſchihs pukites, mihlà ſirſnin! Tas wiſs reiſ buhs Taws, — ſchihs pławas un lauki un wina mahja tur, — wiſs, wiſs Taws! Tikai Tawa tehwa mihleſtibas Tew nekad nebuhs, mans nabaga Anſit', — Tew buhs tikai Tawa behdigà, atſtahtà mahte!“

Saimneeks bija ſcho wakar' preezigaks, nekà preekſch ilga laika. Winſch gribeja ſawu meitu eepreezinaht. Tamdehl tas panehma winas dehlu uſ ſawahm rokahm un ſauza to par jauno Lauku ſaimneeku, par bagatako ſemneeku wiſà apgabalà, par ſawu weenigo mantineeku, kas reiſ buhſchot jo eewehrojams wihrs.

Wakars bija ſilts un patihkams. Anlihſe bija puiſenu eelikuſi gultà un ſehdeja laukà uſ ſleegſchna. Saule bija nogahjuſi, un jaunee behrſi nakts raſà ſtipri ſmarſchoja. Apakſchà pee upes, kur eewas ſeedeja, jaunahs meitas un puiſchi ſtaigaja un dſeedaja garôs wilzeenôs ſawas mihleſtibas dſeeſmas, kà:

Kur Tu augi, daika meita,
Ka es Tewis neredſej'?
„Es uſaugu pee mahminas
Baltu roſchu dahrſinà.“

Kur Tu augi, dailis puiſit',
Ka es Tewis neredſej'?
„Es uſaugu uſ akmena
Baltahs juhras malinà.“

Ari Anlihſe bija reiſ tur lihdſ dſeedajuſi; bet tas bija ſen atpakal, weeglôs jaunibas gadôs, — un kad dſeeſmà puiſitis tika peeſaukts, augſts un ſlaiks, kà eſara needre, wina bija arweenu pee Eewalta domajuſi. Jaunee laudis nahza klahtaku pee pakalnina. Balſis ſkaneja gaiſchi; atmina eekuſtinaja Anlihſi; wina gribeja ſchihs domas atmeſt, bet atkal dſeeſmas wahrdi atſkaneja winas auſis.

Beidſamajà pantinà jauneklis preezajahs pahr nahkamahm laimes deenahm ar ſawu mihlako, dſeedadams:

„Kad iſeeſchu, pawadiſi,
Kad pahrnahkſchu, ſagaidiſi, —
Mihlus wahrdus manim doſi,
Manim dſihwi aplaimoſi.“

Wina eelika galwu rokâs un raudaja. Winas paſuduſè dſihwe ſtahweja tai preekſchà. Un kad Eewalts ſweſchumà ſchos wahrdus dſirdetu, waj winſch ari ilgodamees pee winas nedomatu, kura winu wairs neſagaidija, kad no darba pahrnahza, kura winam wairs dſihwi ne-aplaimoja, mihlus wahrdus runadama, kura lepnà bahrgumà no wina atkahpahs un winu weenu paſchu atſtahja nabadſibà un behdâs?

„Ak Deews! Ak Deews! Ko es daru?!“ wina eeſauzahs; ſchnaudſa rokas un ſpeeda tahs pee ſawas kruhts. Wina bija domajuſi, labi dariht, un uſ reiſi wina eeſkatija, zik nepareiſi wina bija darijuſi. Pee wina tai bija weeta. Tur winai bija ja-eet. Waj wina nebija wina ſeewa? Waj puiſens nebija wina dehls? Kas winus drihkſteja ſchkirt?

Toreiſ, kad ta winu rahja un uſ to duſmojahs, winai waijadſeja mihligi ar to runaht, — winſch tadſchu winu mihleja. Winas zeetſirdiba un bahrdſiba bija ſtarp winu ſirdihm eeſpraudufchahs; wina bija to no ſewis atgruhduſi, un winſch nebija warejis kahrdinaſchanahm atturetees preti.

Winas ſirds wehlejahs weenu wahrdu no wina dſirdeht, weenu peedodamu, ſalihdſinadamu wahrdu.

Winai bija, kà kad peepeſchi wiſa waina no wina buhtu nowelta, un tikai winai weenai paſchai buhtu peedoſchanas waijadſigs. Leels nemeers winu pahrnehma, un turklaht zeriba un preeks. Winai bija projam, projam pee wina jateek! Tas bija winas teeſiba, — tas bija winas peenahkums! Ta bija winas ſirds ſtipraka wehleſchaſchanahs! Paſudinaſchana bija atzelta; winai wairs nebija ſawa mihleſtiba japahrwar.

Saweem wezakeem wina no tam neka nefazija; wina paſina winu domas; wina baidijahs no tehwa dufmahm, no mahtes ſchehlabahm; wina baidijahs no wilzinaſchanas un kawekleem; winai bija jaſteidſahs, un tai paſchà naktì wehl projam jateek. Kad wiſi jau guleja, wina bija weena pati wehl nomodà. Iſtaba bija karſta; odi tſchinkſteja pee ruhtihm; laudis ſahka krahkt. Anlihſe pahrdomaja ſawu nodomu.

„Kad es tagad eiju, es pee wina noteeku ar ſaules lehkſchanu. Man jaſteidſahs, ka es winu tur wehl atronu. Bet kad winſch ir jau projam, projam jaunà dſimtenê, ſweſchumà, un kad neweens man uſ tureni zeła nerahda, — kad man atſtahtai — pa ſweſcheem zeleem jaſtaigà, peekuſuſchai, ne-apſargatai, ar behrnu uſ rokahm — ak! — — Tomehr wiſs, wiſs labaki, nekà winu atſtaht!“

(Turpmak beigums.)

Дозволено цензурою. Рига, 21-го Января 1884. г.

Latw. Awiſchu redaktors: W. Peitan.

Drukahts pee J. W. Steffenhagena un dehla.